

Dësë

Viti 4 • Numri 16 • Tetor - Dhjetor 2016

**"Allahu
ka lejuar tregtinë
dhe ka ndaluar kamatën..."**

(Bekare, 275)

TË
RINJ

*Shtëpia botuese Progresi
vjen me 6 libra të rinj, të cilët
do të ushqejnë botën tonë shpirtërore
dhe do t'i japin drejtim jetës sonë
individuale dhe shoqërore.*

Një këshillë
1001 mësimë
350 Lekë
3 Euro

Si edukonte
Ai (s.a.v.s.)
150 Lekë
1 Euro

101 Parime
në shërbim
200 Lekë
1.5 Euro

Shoetësimi
për brezat
200 Lekë
1.5 Euro

Udhëtimi
drejt Zotit
200 Lekë
1.5 Euro

Shërbimi
200 Lekë
1.5 Euro

Shoqëria jonë po jeton një tronditje të fortë të besimit... Ne i besojmë Allahut dhe e shikojmë Atë si Krijuesin tonë, por i harrojmë detyrimet që kemi ndaj Tij teksa vrapojmë pas punëve të kësaj bote. Nuk i marrim parasysh gjërat që Ai na i ka bërë të lejuara (hallall) dhe ato që na i ka ndaluar (haram); nuk shqetësohemi as që t'i mësojmë dhe t'i kuptojmë ato. Ne kemi të drejtat dhe të gabuarat tona në lidhje me jetën. Këto janë të vërtetat e jetës (!).. Kjo mënyrë jetese dhe të menduarit sikur thotë:

“O Zoti ynë, Ti na ke dërguar një fe... Na dërgove një pejgamber dhe një libër të shenjtë, por ne tashmë jetojmë në shekullin e 21-të. Ne nuk jetojmë në kohën që është zbritur Libri Yt i shenjtë!.. Në botën tonë çdo gjë është ndryshe; njerëzit janë ndryshe, shtete janë të ndryshëm, rregulli që mbizotëron është i ndryshëm... Nuk mund të jetojmë më sipas rregullave të fesë sonë, sepse ato nuk janë më për ne, nuk na i zgjidhin problemet. Ne zbatojmë rregullat tona që i kemi mësuar gjatë jetës dhe që na përshtaten më shumë. Ne na mjaftojnë ato rregulla. Mundohemi t'i kryejmë adhurimet, por kur bëhet fjalë për marrëdhëniet me njerëzit dhe veçanërisht kur kjo marrëdhënie ka lidhje me paratë ne kemi rregullat tona!”

Në fakt këto mendime nuk janë aspak të denja për Allahun, sepse ne nuk mund të pretendojmë që Ai nuk ka menduar edhe për kohën kur ne jetojmë. Allahu na ruajtë nga mendime të tilla.

Ne si myslimanë duhet të besojmë që dija e Allahut përfshin çdo gjë të së kaluarës, të tashmes dhe të së ardhmes; ajo përfshin të gjitha vendet dhe të gjithë njerëzit. Feja e fundit, Islami do të jetë e vlefshme deri në fund të kësaj bote.

BOTUESI
Shtëpia Botuese "Progresi"

DREJTOR
Albert Halili

KRYEREDAKTOR
Alban Kali

REDAKTOR
Zija Vukaj
PËRKTHYES
Ernida Kraja | Naile Sulaj
DIZAJN
Bledar Xama

ADRESA
L: Vasil Shanto; Rr: Çajupi
Shkodër; Shqipëri

MOBILE
+355 67 340 6182

E-MAIL
revetika@gmail.com

VIT: IV
NUMRI: 16

Tetor-Dhjetor

2016

Përmbajtja

Helmimi nga mishi i vdekur
Aishenur Vurall

15

Çfarë është kamata?
Fatma Nur Xhikan

5

Fitim me çdo kusht...
Melike Shakin

8

Një shtambë ujë
Kybra Çoban

10

Konsiderata e gruas në injorancën moderne: Objekt abuzimi
Osman Nuti Topbash

20

Mysafiri i zemrave të okupuara
Seher Ajdën

12

Periudha e artë e zemërimit
Fatma Allada

14

Ëndrra jote bëhet lot në sytë e mi
Aishegyl Ballta

18

Atë që e hamë e vendosim mbi tavolinë, atë që nuk e hamë e hedhim në plehra
Zahide Topçu

25

Çelu oj gonxhe se stina po kalon
Shefika Kaja Menic

30

Duke kaluar nga korridori i varrit
Halime Demireshtik

26

Femrat dhe pëlhurat
Aishe Enasllan

32

Ushqimet që forcojnë kujtesën
Nejla Bash

34

Çfarë duhet të kemi parasysh kur blejmë dhe gatuajmë mish?
Rushan Kavallë

36

Për të jetuar gjatë: Lëng frutash

38

Fatma Nur Xhihan

ÇFARË ËSHTË KAMATA?

Për sa i përket kamatës janë shkruar libra të tërë, por ne jemi munduar që në këtë material të sjellim gjërat kryesore dhe më të rëndësishme.

Shpjegimi i fjalës kamatë

Fjala arabe për kamatën është: “riba”. Kjo fjalë ka kuptime si: rritje, shtim, zmadhim.

Kamata në terminologjinë islame do të thotë: “Shtesë pasurore e kushtëzuar në marrëveshje, pa kompensim, gjatë këmbimit të një pasurie me një tjetër.”

Në fillimet e Islamit njerëzit jepnin një sasi shtesë kundrejt mallit që kishin marrë borxh. Kjo sasi kishte emrin: riba.

Njerëzve që kanë mundësi të mira financiare u është këshilluar që të shtynjë afatin e shlyerjes së borxhit deri në kohën që kërkon borxhliu dhe është e mira që ta falin krejtësisht atë borxh duke pritur shpërblim nga Allahu. Islami na mëson që këtë të mirë mos ta përmendin dhe të mos e turpërojnë njeriun që ka marrë borxh por të tregohet modest.

Ndalimi i kamatës në Islam

Dihet që Islami sëmundjet e shoqërisë nuk i ka zhdukur menjëherë, por hap pas hapi, në mënyrë që njerëzit ta kishin më lehtë të mësoheshin me ndryshimet. Ashtu si pija e cila u ndalua hap pas hapi, në një popull i cili e pinte alkoolin në vend të ujit; ashtu edhe kamata u ndalua me shkallë.

Paralajmërimi i parë që dha Pejgamberi ynë në lidhje me këtë çështje ishte në një ndodhi në periudhën mbas ngjarjes së Miraxhit. Resulallahu ka thënë se kamata sjell një ndëshkim shumë të tmerrshëm.

Në një ngjarje tjetër të ndodhur në Meke është thënë në që kamata është një vepër që nuk të sjell sevape.

Tek një ajet i zbritur në Medine tregohet se arsyeja e të këqijave që i erdhën popullit çifut vjen nga kamata. (Nisa, 160-161). Në një ajet që është zbritur gjatë luftës së Uhudit është ndaluar marrja e kamatës.

Gjatë çlirimit të Hajberit ka zbritur ky ajet, i cili e ka ndaluar rreptësisht kamatën:

“Ata që marrin fajde, do të ringjallen (në Ditën e Gjykimit) si ai që djalli e ka çmendur me prekjen e vet, sepse ata thonë se tregtia është njëlloj si kamata. Porse Allahu e ka lejuar tregtinë, kurse kamatën e ka ndaluar. Ai të cilit i vjen këshilla nga Zoti i tij dhe i shmanget kamatës, le ta mbajë atë që tashmë ka fituar dhe fati i tij është në duart e Allahut. Ndërsa ata që i kthehen kamatës sërish, do të jenë banorë të Zjarrit, ku do të qëndrojnë përgjithmonë.” (Bekare, 275)

“Allahu ia heq çdo përfitim kamatës, kurse e rrit përfitimin e bamirësisë. Allahu nuk i do ata që janë mobues – gjynahqarë.” (Bekare, 276)

“O ju që keni besuar! Ta keni frikë Allahun dhe biqni

dorë nga kamata, nëse jeni besimtarë të vërtetë. Nëse nuk e bëni këtë, atëherë ju është shpallur luftë nga Allahu dhe i Dërguari i Tij. Nëse pendoheni, atëherë ju takon kapitali fillestar. Në këtë mënyrë, nuk dëmtoni askënd e as nuk dëmtoheni vetë.” (Bekare, 278-279)

Nga ajetet e kuptojmë shumë qartë që kamata është diçka e ndaluar dhe marrja e kamatës është e barabartë me kundërshtimin e Allahut apo të Dërguarit të Tij. Le të japim disa shpjegime të tjera për kamatën; këtë veprim të ndaluar në mënyrë kaq të prerë.

Natyra e kamatës

Për të kuptuar më mirë llojin e kamatës që është përmendur në ajetet kuranore, duhet të mendojmë për mënyrën e zhvillimit të tregtisë në kohën e injorancës. Në atë periudhë nuk kishte para letre siç kemi ne sot. Për të bërë tregti përdoreshin mallra me vlerë, si ari apo argjendi ose ndodhte shkëmbimi i një malli me një mall tjetër. Pejgamberi (a.s.), ka bërë këto paralajmërimë në lidhje me këtë çështje:

«Ari me ar, argjendi me argjend, gruri me grurë, elbi me elb, hurma arabe me hurma arabe (temër) dhe kripa me kripë (shkëmbehen) në të njëjtën sasi, në të njëjtën peshë, dorë më dorë. Nëse ndryshojnë këto lloje, atëherë shisni si të doni me kusht që të jetë dorë më dorë.» (Muslim, Mysakat, 81; Ebu Davud, Byju, Ahmed bin Hanbel, V, 314, 320)

Në të njëjtin hadith të transmetuar nga Tirmidhiu ekziston kjo shtesë:

“Ai i cili në një shkëmbim të tillë jep ose merr më shumë ka marrë kamatë.” (Tirmidhiu, Buju, 23)

Edhe në shkëmbimet mes mallrave të të njëjtit lloj

duhet të kemi kujdes. Në lidhje me këtë çështje mund të kujtojmë ngjarjen e Hazreti Bilal Habeshit:

Bilal Habeshi, me qëllimin për të gostitur Resulallahun, kishte shkëmbyer dy hurma të një cilësie jo të mirë me një hurmë të mirë. Pejgamberi (a.s.), kur e mësoi këtë gjë tha:

“Ah, ah, kjo është kamatë... Mos vepro kështu!.. Në qoftë se dëshiron që të blesh hurma, shite hurmën tënde dhe me atë që fiton nga kjo shitje blej hurmën që dëshiron!..” (Buhari, Vekale, 11)

Nga kjo ngjarje kuptojmë se edhe në rastin kur shkëmbehen dy gjëra të të njëjtit lloj duhet të jemi të kujdesshëm në lidhje me cilësinë e mallrave.

Diçka tjetër që mund të lejojë lindjen e kamatës është edhe koha që kalon nga moment i blerjes. Për të shpjeguar këtë çështje le të sjellim një ngjarje të transmetuar nga Omeri:

“Në momentin kur jeni duke shkëmbyer diçka të të njëjtit lloj me një njeri, në qoftë se marrësi të kërkon leje sa për të hyrë në shtëpi dhe për të marrë mallin, mos i jep leje, sepse kam frikë se mos kjo hyn në kamatë.”

Le ta shohim këtë ngjarje nga këndvështrimi i ditëve të sotme; në një kohë kur shkëmbimi valutës është shumë i zakonshëm dhe vlerat e këtij të fundit ndryshojnë vazhdimisht është e këshillueshme që blerjet që bëhen duke përdorur këto para të bëhen njëra pas tjetrës.

Kalimi i kohës pasi ke dhënë borxh

Në kohën e Pejgamberit (a.s.), borxhi merrej me anë të parave prej ari dhe argjendi, kjo sasi e marrë hua quhej para kryesore, kurse shtesa e mallit që bëhej për shkak të kalimit të kohës quhej kamatë. Në këtë rast, duke qenë se malli që shkëmbehej ishte argjendi dhe ari nuk kishte ndonjë humbje, as marrësi dhe as dhënësi nuk kishin humbje apo fitim.

Në vitet në vazhdim filluan të përdorehin materiale si nikeli, bakri dhe kallaji për të prodhuar para. Në ditët e sotme paraja përbëhet nga letra dhe nga boja, por vlera e saj ndryshon në varësi të ekonomisë së një shteti.

Duke menduar nga ky këndvështrim kuptojmë se një sasi parash që jepet sot kur do të kthehet përsëri mund ta ketë humbur apo fituar vlerë për shkak të shkaqeve ekonomike. Në këtë mënyrë, marrësi ose dhënësi do të fitojë diçka pa mund dhe për të mos i dhënë mundësi kësaj gjëje është mirë që kur marrim borxh t'i marrim në një formë më të vlefshme, si ari apo diçka e ngjashme me të.

Pse është ndaluar kamata?

Pejgamberi ynë i nderuar ka thënë:

“Janë ndaluar të gjitha llojet e kamatës, por duhet të jepni borxhin e marrë. Mos shtypni askënd dhe mos u shtypni! Me urdhër të Allahut kamata tashmë është e ndaluar. Ky zakon i mbetur nga koha e injorancës është larguar. Kamata e parë që ndalohet është ajo e Abbasit, djalit të Abdulmuttalit (xhaxhait tim).” (Myslim, Haxh, 147; Ebu Davud, Menashik, 56; Ibni Maxhe, Menashik, 76, 84)

Kamata është ndaluar, sepse ajo ka sjellë probleme shumë të mëdha.

Një njeri i cili ka nevojë të pashmangshme për para, është i detyruar që t'i marrë borxh ato edhe nëse duhet t'i marrë me kamatë, dhe përveç parave që ka marrë borxh ai është i detyruar të shlyejë edhe paratë e kamatës. Ky person edhe pasi e lan borxhin e marrë, është i detyruar të punojë përsëri për të shlyer kamatën. Shkurtimisht, mund të themi se kjo metodë e bën të pasurin më të pasur dhe të varfrin më të varfër dhe në këtë mënyrë lindin probleme.

Në këtë mënyrë Islami ka vendosur rregulla të qarta për shkëmbimet që bëhen mes mallrave dhe ka ndaluar çdo shtesë që bëhet kur kthehet malli. Malli ose paraja që jepet hua duhet dhënë në emër të Allahut dhe jo me kamatë, pra nuk është njerëzore që të mundohet pa shkak njeriu i cili ka marrë borxh. Nga ana tjetër, njeriu i cili ka marrë borxh duhet të punojë sa më shumë që ka mundësi, në mënyrë që ta shlyejë borxhin sa më shpejt. Në këtë mënyrë Islami ka siguruar një ekuilibër mes të varfrit dhe të pasurit dhe ka rritur ndjenjën e ndihmës mes njëri-tjetrit.

Njerëzve që kanë mundësi të mira financiare u është këshilluar që të shtypnë afatin e shlyerjes së borxhit deri në kohën që kërkon borxhliu dhe është e mira që ta falin krejtësisht atë borxh duke pritur shpërblim nga Allahu. Islami na mëson që këtë të mirë mos ta përmendin dhe të mos e turpërojnë njeriun që ka marrë borxh por të tregohet modest.

Cili shembull është më i mirë? Ai i një shoqërie në të cilin të gjithë pjesëtarët mendojnë për të tjerët më të mirën e mundshme apo një shoqëri egoiste dhe përfutuese. Në këtë shekull njerëzit janë të detyruar të bëjnë një zgjedhje...

Në ditët e sotme, kur një kontinent i tërë po shuhet nga uria, njerëzit në anët e tjera të botës ankohen nga mungesa e oreksit; ky është një turp i madh i shoqërisë njerëzore!..

Fitim me çdo kusht...

Shoqëria jonë po jeton një tronditje të fortë të besimit... Ne i besojmë Allahut dhe e shikojmë Atë si Krijuesin tonë, por i harrojmë detyrimet që kemi ndaj Tij teksa vrapojmë pas punëve të kësaj bote. Nuk i marrim parasysh gjërat që Ai na i ka bërë të lejuara (hallall) dhe ato që na i ka ndaluar (haram); nuk shqetësohemi as që t'i mësojmë dhe t'i kuptojmë ato. Ne kemi të drejtat dhe të gabuarat tona në lidhje me jetën. Këto janë të vërtetat e jetës (!).. Kjo mënyrë jetese dhe të menduarit sikur thotë:

“O Zoti ynë, Ti na ke dërguar një fe... Na dërgove një pejgamber dhe një libër të shenjtë, por ne tashmë jetojmë në shekullin e 21-të. Ne nuk jetojmë në kohën që është zbritur libri Yt i shenjtë!.. Në botën tonë çdo gjë është ndryshe; njerëzit janë ndryshe, shtete janë të ndryshëm, rregulli që mbizotëron është i ndryshëm... Nuk mund të jetojmë më sipas rregullave të fesë sonë, sepse ato nuk janë më për ne, nuk na i zgjidhin problemet. Ne zbatojmë rregullat tona që i kemi mësuar gjatë jetës dhe që na përshtaten më shumë. Ne na mjaftojnë ato rregulla. Mundohemi t'i kryejmë adhurimet, por kur bëhet fjalë për marrëdhëniet me njerëzit dhe veçanërisht kur kjo marrëdhënie ka lidhje me paratë ne kemi rregullat tona!..”

Në fakt këto mendime nuk janë aspak të denja për Allahun, sepse ne nuk mund të pretendojmë që Ai nuk ka menduar edhe për kohën kur ne jetojmë. Allahu na ruajtë nga mendime të tilla.

Ne si myslimanë duhet të besojmë që dija e Allahut përfshin çdo gjë të së kaluarës, të tashmes dhe të së ardhmes; ajo përfshin të gjitha vendet dhe të gjithë njerëzit. Feja e fundit, Islami do të jetë e vlefshme deri në fund të kësaj bote.

Ne e pranojmë që ekziston bota e përtejme. Çdo njeri do të japë llogari për çdo gjë që ka bërë në këtë botë; secili nga ne do të fillojë të jetojë botën e përtejme duke filluar që nga jeta e varrit. Në peshore do të behet llogaria dhe menjëherë pas saj do të vijë ura e Siratit, bilanci dhe xheneti e xhehenemi. Do të fillojë një jetë e pafund... Mendimet tona sikur thonë kështu:

“Po, një ditë do të vdesim... Të gjithë do të japim llogari për gjërat që kemi bërë... Sa keq që jeta e kësaj bote është shumë e ëmbël dhe e gjatë... Nuk mund ta dimë se kur do të na vijë vdekja!.. Le ta shijojmë pak këtë botë. Çfarë ndryshimi kemi ne me njerëzit që nuk e njohin Allahun?! Le të hamë,

pimë dhe të argëtohemi edhe ne!.. Nuk na pëlqejnë kufizimet... Le të punojmë për vete, çfarë na duhen të tjerët?!.. Do të punojmë deri në mbrëmje dhe do të argëtohemi deri në mëngjes... Fqinja jonë është e uritur; në një shtet të largët njerëzit po vdesin nga uria, e çfarë na duhet neve? Mos ua morëm ne bukën nga goja atyre?! Le të vijë vdekja, sepse ne do ta gjejmë ndonjë justifikim, për më tepër që Allahu është mëshirues... Ai do të na falë edhe neve!..”

Në këtë mënyrë ne jemi kthyer në njerëz që e kanë harruar Allahun dhe ahiretin dhe nuk mendojnë për asgjë tjetër vetëm për të fituar pasuri e pushtet...

Më përpara fitimi që futej në shtëpi ishte i dyshimtë, kurse tani ai është haram...

Vëllezërit tanë që shesin pije alkoolike justifikohen me fjalinë: “Unë nuk e pi...”

Njerëzit që merren me prostitucion justifikohen duke thënë: “E çfarë mund të bëjmë ne, kjo është shoqëria në të cilën jetojmë; a mos duhet të vdesim urie... Pastaj këta nuk janë fëmijët e mi!..”

Njerëzit që punojnë në banka dhe që marrin kamatë pas kamate dhe i japin rrjedhën biznesit të tyre duke u mbështetur në korrupsion fajësojnë mënyrën e jetesës të shoqërisë sonë.

Ebu Bekir gati sa e kishte mbytur shërbëtoreshen e vet që i dha për të pirë qumësht të dyshimtë; sa larg nga ky shembull jemi ne... Sa larg miqve të Allahut jemi ne; të atyre që nuk preknin asgjë me dorë derisa të ishin të sigurt për prejardhjen e tij... Trupi ynë është bërë banesa e gjërave të ndaluara, por ne nuk e kuptojmë këtë gjë!..

Sipas besimit Ehli synet, mëkatet nuk e nxjerrin një njeri nga besim, por të thuash se ato janë diçka normale dhe e pranueshme për kohën ku jetojmë...

Po japim një shembull: në qoftë se një besimtar nuk del nga një tavernë e pijeve alkoolike, por e pranon që është një gabim duke thënë:

“O Allah, ti ma ke ndaluar këtë gjë, e di dhe e pranoj por unë rashë pre e egos sime, më fal mua!..”

Ky njeri është vetëm mëkatar dhe në botën tjetër do të vuajë dënimin e këtij gabimi pastaj do të shkojë në xhenet.

E çfarë mund të themi për njeriun, i cili shkon në xhami, por vazhdon rutinën e vet të jetës:

“Si mund të jetojmë pa kamatë në këtë shekull? Në këtë kohë kur ne jetojmë nuk mund ta ndalojmë kamatën; ajo nuk mund të jetë haram. Shitblerja është e njëjtë me kamatën!”

Disa të tjerë na shfaqin mendimet e tyre në këtë formë:

“Çfarë është shamia? Ne jetojmë në kohëra moderne. Nuk mund të pranojmë diçka të tillë!..”

Si mund ta komentojmë gjendjen e një personi të tillë që nuk e pranon vërtetësinë e haramit?!

Një njeri me mendime të tilla që e pranon haramin për hallall dhe hallallin për haram është i dalë nga feja islame, sado që t’i kryejë adhurimet e veta.

Të gjithë ne jemi njerëz. Ne kemi gabimet dhe të metat tona. Asnjëri nga ne nuk është i përkryer dhe pa të meta!.. Gjithsesi, për hir të bindjes sonë duhet ta dallojmë mirë hallallin nga harami, sepse nuk mund të mos i pranojmë ligjet hyjnore. Nuk kemi të drejtë të mos pranojmë diçka dhe të mohojmë diçka tjetër. Farzet dhe haramet që janë përcaktuar në Kuran nuk janë për t’u diskutuar... Ju mund të mos e kryeni farzin ose ta bëni me mangësi, por në qoftë se e kundërshtoni atë si farz, atëherë ju jeni të dalë nga feja.

Nga kjo kuptojmë se duhet të mësojmë sa më mirë fenë tonë. Mosdija në fe nuk mund të justifikohet. Nuk mund të thuash në ahiret që nuk e kam ditur diçka dhe të shpëtosh me këtë justifikim!..

Në momentin kur besimi i një njeriu përmirësohet edhe marrëdhëniet e këtij njeriu me njerëzit që e rrethojnë dhe punët e tij përmirësohen prandaj le të vendosim rregull në besimin tonë në mënyrë që të lartësohemi si individë.

Mos të harrojmë se Allahu është Krijuesi ynë dhe të gjitha rregullat që Ai ka vendosur janë për të mirën tonë, prandaj le t’u nënshtrohemi atyre me një përvullësi të sigurtë. Le të fitojmë në rrugë të hallallit dhe t’i harxhojmë këta lekë në të njëjtën mënyrë. Gjërat e lejuara (hallall) janë aq të shumta, sa ne nuk kemi nevojë të mashtrohemi nga shejtani dhe të biem pre e kurtheve të tij.

Mos të bëhemi nga njerëzit e paditur që thonë: “Ti na jep neve o Allah, nuk ka rëndësi nëse është hallall apo haram; robërit e tu hanë çdo gjë...”. Le të largohemi nga kjo logjikë dhe të kërkojmë më të mirën dhe nga rruga e lejuar. Le të përpiqemi për këtë gjë, të derdhim djersë. Në fund të fundit detyra jonë është që të kënaqemi me atë që na është dhënë pa u ankuar me fjalët:

“Pse unë kam pak? Pse ajo familje është e pasur?”

Allahu na i bëftë dëshirat tona të përshtatshme me zemrat, ndjenjat, mendimet dhe besimet tona. Zemrat tona qofshin larg dyshimit dhe gabimeve; në trupat tona mos u futshin kafshata të dyshimta. Harami qoftë larg shtëpisë sonë!..

Amin!

Një shtambë ujë

Mendoni një shtambë me ujë të pastër. Në qoftë se i hedhim baltë brenda ai fillon të turbullohet; një pikë tjetër; një tjetër... Në çdo pikë uji turbullohet gjithmonë e më shumë derisa bëhet i tëri baltë.

Fitimet nga rrugët e hallallit i ngjajnë ujit të pastër. Paratë që fitohen nga djersa e ballit janë para të hallallit. Në momentin kur bëjmë kujdes dhe i harxhojmë këto para në vende të lejuara, arrijmë që të mbajmë të pastër këtë ujë dhe nuk e përziejmë me baltë.

Si mund të kemi kujdes në fitimet tona?

Është e rëndësishme që fusha ku ne fitojmë para të jetë e lejuar. Për shembull: edhe njerëzit që punojnë në vendet ku luhet kumar apo ku prodhohen pijet alkoolike kanë lodhje shumë të madhe, nganjëherë ata punojnë deri në mëngjes. Ky mund dhe kjo djersë a e bën hallall këtë para të fituar? Jo.

Paratë e fituara në hallall si duhet t'i harxhojmë?

Ka shumë rëndësi që fitimi të jetë hallall... Le të shohim si mundet një njeri të shkojë drejt haramit tek harxhon paratë e veta?

Në qoftë se nuk i dimë rregullat e fesë sonë, është e pashmangshme të bëjmë gabime. Për shembull, Islami na mëson se në fitimet tona kanë pjesë

edhe njerëzit e varfër (zekati). Në momentin kur ne mendojmë që këto para i kemi fituar vetë dhe nuk kemi pse t'i japim askujt asgjë, paratë tona ndoten. Diçka tjetër e rëndësishme është që fitimet tona t'i harxhojmë në fillim për gjërat më të domosdoshme dhe të kemi kujdes të mos bëjmë shpenzime të parëndësishme.

Në ditët tona ka dalë një mënyrë tjetër për të përzier paratë e pastra me haram. Depozitimi i parave në një bankë me apo pa kamatë ose përdorimi i kartave të kredisë duke i zbatuar rregullat e bankës është një rrugë e rrezikshme e shpenzimit të parave...

Kartë krediti

Përdorimi i kartës së kreditit është bërë diçka më se e zakonshme në ditët e sotme. Nuk mund të themi që përdorimi i kartës së kreditit është haram, por përdorimi i saj është diçka shumë e rrezikshme prandaj duhet të bëjmë shumë kujdes. Njerëzit që përdorin kartë krediti harxhojnë më shumë se të tjerët, pasi ata mendojnë që nuk po nxjerrin asgjë nga xhepi i tyre. Siç e përmendëm edhe më sipër, sipas Islamit, shpërdorimi është diçka e gabuar.

Nga ana tjetër, borxhet që mund të dalin nga përdorimi i kartës së kreditit janë një problem më vete. Edhe kjo është një mënyrë për të ndotur fitimet e bëra në rrugë të hallallit. Në qoftë se ne mundemi t'i shlyejmë pagesat e kartës së kreditit

për çdo muaj, pa i vonuar ato në një mënyrë jemi larg kamatës, por në qoftë se arrijmë të paguajmë vetëm minimumin e detyrueshëm, pjesa tjetër automatikisht kthehet në kamatë dhe me një përqindje mjaft të madhe... Një e veçantë tjetër e kartës së kreditit është që sa herë që ne bëjmë tërheqje në formë parash të thata banka na merr një përqindje të lekëve që automatikisht është kamatë.

Nga ky përdorim i kartave të kreditit pa e ditur të keqen e tyre bën që shumë familje të humbasin begatinë e tyre dhe të zvarriten drejt humbjes.

Për fat të keq periudha kur ne jetojmë është një periudhë që po e fut çdokënd sado pak në mëkatin e kamatës... Ne kemi për detyrë që të paktën të mos futemi në këtë rrugë (të përdorim kamatën) me dijeninë tonë të plotë, në mënyrë që fitimi ynë nga rrugë të lejuara të mos ndotet nga këto gjëra të shëmtuara. Në qoftë se kemi gabime që i kemi bërë më përpara, le të pendohemi dhe të japim fjalën që nuk do t'i përsërisim më. Allahu (xh.sh.), në Librin e Tij ka thënë:

“Allahu ia heq çdo përfitim kamatës, kurse e rrit përfitimin e bamirësisë. Allahu nuk i do ata që janë mohues – gjynabqarë.” (El- Bekare, 276)

Le t'i hapim duart drejt Zotit të Shkaqeve

Në qoftë se kemi një dëshirë le t'i hapim duart drejt Zotit tonë dhe t'i kërkojmë që të na japë diçka nga hallalli... Ai është që na jep çdo gjë edhe

shkaqet për të cilat gjërat ndodhin. Pejgamberi ynë, alejhi selam, ka thënë:

“Kërkoni çdo gjë prej Allahut deri në lidhëzën e këpucëve.” (Bejhaki, Shuab, II, 41/1118)

Le të kërkojmë çdo gjë nga Zoti i ynë, Ai që na jep çdo gjë neve. Le t'i lutemi Atij me qëllime të pastra dhe le të jemi të kënaqur me gjërat që Ai na dhuron.

Fati ynë është i shkruar dhe në qoftë se ne kërkojmë diçka nga Zoti ynë me qëllim të mirë, kjo gjë herët apo vonë do të na jepet. Le t'i lutemi Allahut për gjëra të hallallit, sepse nëse kërkojmë gjëra të haramit ne do të ndotim fatin tonë të pastër. Të jemi të kujdesshëm që të presim me durim ditën kur do të na plotësohen dëshirat. Në qoftë se Krijuesi ynë nuk na jep atë çfarë ne kemi kërkuar, do të thotë që kështu është më mirë për ne dhe neve nuk na mbetet asgjë tjetër veçse t'i përulemi me devotshmëri kësaj gjëje.

Në qoftë se ne kërkojmë të marrim me ngulm diçka dhe e provojmë këtë në çdo rrugë (të drejtë e të padrejtë), ne nuk bëjmë asgjë tjetër veçse i afrohem zjarrit të xhehenemit. Ai është një zjarr i tillë që na djeg në këtë botë dhe në tjetrën...

Allahu na begatofte me fat të pastër dhe na dhentë vetëm gjëra të hallallit. Na ruajtë neve nga kamata dhe njerëzit që merren me kamatë. Na largofte nga kjo rrugë e shëmtuar. Fitimet tona qofshin të pastra si uji i burimit. Amin!

Mysafiri i zemrave të okupuara

Seher Hjidën

Njerëzit e ditëve të sotme janë shumë të zënë duke bërë përpjekje për të përfituar nga të gjitha mjetet teknologjike që zotërojnë. Kjo epokë ka filluar me televizionin për të vazhduar me makinat e ndryshme që lehtësuan jetën e të gjithë grave dhe për të vazhduar me telefonin e kompjuterin.

Në qoftë se bëjmë një krahasim me kohët e përparshme, do të kuptojmë se familjet kanë një jetë më të rehatshme, por edhe problemet janë rritur në të njëjtën përqindje. Motoja e kësaj kohe është: “Ti je i lumtur aq sa është numri i gjërave që zotëron dhe je i fuqishëm aq sa konsumon.” Jeta jonë është materializuar aq shumë, sa ahireti dhe Allahu janë harruar dhe në plan të parë të çdo përpjekjeje është dëshira për të fituar sa më shumë gjëra të kësaj botë.

Njeriu është i formuar nga kockat dhe nga mishi, por ka edhe zemrën dhe shpirtin që i jep jetë. Stomaku dhe trupi ushqehen me produkte materiale, kurse zemra ushqehet me dashuri dhe bindje ndaj Krijuesit; shpirti lartësohet kur ndjen mëshirë dhe kur ndihmon njerëzit që kanë nevojë.

Pejgamberi ynë i nderuar ka thënë:

“Çdo ymet e ka një spovë, sprova e ymetit tim është malli i kësaj bote.”

Të gjithë ne e kemi kuptuar se tashmë qëllimi kryesor i njerëzve është fitimi i pasurive sa më të mëdha. I pasuri dhe i varfëri, i forti dhe i dobëti; të gjithë janë futur në këtë garë dhe vetëm për të mundohen. Njerëzit e pasur nuk shqetësohen dhe i bëjnë pagesat në çast, kurse të varfrit shfrytëzojnë mundësitë që kanë në maksimum. Ndërkohë shoqëria jonë dëshiron që të gjithë të jenë konsumues, prandaj ka menduar shpikje të ndryshme për ta realizuar këtë gjë. E para e këtyre shpikjeve është pagesa me këste, njeriu sikur jep garanci për para që nuk i ka fituar akoma dhe që nuk e ka të sigurt në qoftë se do t'i fitojë apo jo.

Në ditët e fundit ka dalë një mënyrë moderne e të paguarit me kartë krediti. Njerëzve u pëlqeu shumë mendimi që t'i marrin gjërat falas për momentin dhe të paguajnë në fund të muajit.

Të gjitha këto u ndoqën nga kreditë e marra në banka dhe në këtë mënyrë ekonomia u përmirësua. Shoqëria u modernizua por papritur e pa u ndjerë e gjithë bota u përfshi nga kamata. Kjo e fundi largoi begatinë dhe qetësinë e familjeve. Nuk janë të pakta rastet e njerëzve që patën kriza nervore, sepse nuk arritën t'i paguajnë borxhet që kishin marrë. Fjala e Pejgamberit (a.s.), fitoi shumë kuptim: *“Allahu e mallkoi atë që e jep kamatën dhe atë që e merr.”*

Në ajetin 275 të sures Bekare ka thënë: **“... Shitblerja është e lejuar kurse kamata është e ndaluar...”** Me këtë ajet Allahu na lejon që të plotësojmë nevojat tona në këtë jetë, por të mos e teprojmë. Omer bin Hatab (r.a) ka thënë: “Mjaftimi me pak gjëra në këtë botë është më mirë për trupin dhe zemrën.”

Sistemi kapitalist i ditëve të sotme përpiket që të na imponojë dhe të na bëjë të besojmë të kundërtën e kësaj ideologjie. Njeriu joshet nga reklama të ndryshme për të kërkuar edhe gjëra krejt të panevojshme, sepse sistemi kapitalist ka

nevojë për blerje të mallrave në mënyrë që të qëndrojnë në këmbë. Reklama është një mënyrë e mirë për të shtuar blerjet e produkteve të ndryshme. Konsumimi është bërë si një sëmundje ngjyese që ka infektuar çdokënd. Të shpëtosh egon nga kjo sëmundje, duhet të bësh tri gjëra.

Si fillim, duhet të kujtojmë faktin që ne jemi ymeti i Hazreti Muhamedit, sallallahu alejhi ve selem... Ai e ka kaluar jetën duke menduar gjendjen e vet si të një udhëtarit që është duke pushuar nën një pemë për të vazhduar përsëri rrugën e vet. Kalimi i të gjithë jetës duke ndjekur një parim të tillë na ndihmon që të shpëtojmë nga lojërat e egos sonë dhe nga dëshirat e saj të tepërta.

Së dyti, le të kujtojmë që Pejgamberi ynë kur iu dha mundësia, zgjodhi që të jetonte si rob jo si sundimtar. Le të mos harrojmë asnjëherë se ne jemi ndjekësit e një pejgamberi që kishte zgjedhur të jetonte një jetë të thjeshtë. A mundet një njeri i cili kërkon t'i ngjasoj Pejgamberit më të dashur të Krijuesit të Gjithësisë, të zhytet në borxhe të marra për gjëra të panevojshme dhe të tepërta?! Sa e drejtë është kjo gjë?!

Së treti, le të bëjmë kujdes që të kujtojmë veten herë pas herë që detyra jonë është që të jemi robër të denjë të Allahut, sepse ky është edhe qëllimi i krijimit tonë. Allahu Teala në një hadith kuds ka thënë: *“O biri i Ademit, gjërat (gjithësinë, sendet) i kam krijuar për ty, kurse ty të kam krijuar për Vetën. Mos i shkatërro ato që kam krijuar për Vetë për hir të gjërave që kam krijuar për ty.”*

Në këtë qëndrim që po bëjmë në këtë botë ka gjëra më të rëndësishme se pazaret tona. Ne duhet të përgatitemi për botën tjetër. Mos të harrojmë se zemrat janë vende ku shpeshherë arrin kujdesi i Zotit dhe zemrat që janë të okupuara me punët e kësaj bote nuk përfitojnë nga kjo mirësi. Ashtu siç na ka thënë i dashuri i Allahut, hazreti Muhamedi sallallahu alejhi ve selem:

“Morali i lartë në këtë botë qetëson zemrën dhe trupin e njeriut, kurse dhënia shumë pas gjërave të kësaj bote shton problemet dhe shqetësimet.”

Periudha e artë e zemërimit

Falma Allada

“Trimi më i mirë nuk është ai që e mposht kundërshtarin e tij në mundje, por ai që e mund egon e vet në një çast zemërimi.” (Buhari, Edeb, 76)

Në kohën ku jetojmë ne hasemi me shumë probleme sociale dhe ekonomike të cilat u hapin rrugë problemeve psikologjike. Nganjëherë këto probleme ndikojnë vetëm tek ne, por herë të tjera ato i hapin rrugë edhe problemeve me njerëzit që na rrethojnë. Të gjithë ne e dimë që disa sjellje na lëndojnë shumë, sidomos kur këto vijnë nga njerëz tanë të dashur...

Njeriu është i krijuar i tillë që mund të mbartë shumë ndjenja. Ajri, uji, zjarri dhe toka i ndikojnë shumë veprimet tona. Pejgamberi ynë sallallahu alejhi ve selem ka thënë:

“Zemërimi është prej shejtanit kurse shejtani është krijuar nga zjarri. Ai që e shuan zjarrin është uji prandaj kur të jeni të zemëruar merrni abdest menjëherë.” (Ebu Davud, Edeb, VI, 4784)

Efekti i abdestit për të qetësuar nervat është vërtetuar edhe shkencërisht. Një hadith tjetër i Pejgamberit, sallallahu alejhi ve selem, thotë:

“Njeriu i zemëruar, në qoftë se është në këmbë le të ulet. Në qoftë se i kalon zemërimi shumë mirë, në qoftë se nuk i kalon le të shtrihet!” (Ebu Davud, Edeb, VI, 4782)

Zemërimi, kjo cilësi që i shkon vetëm shejtanit, tashmë po zë një pjesë shumë të madhe të jetës së çdo njeriu, madje mund të themi se në ditët e sotme zemërimi po përjeton një periudhë të artë. Është me vend të shpjegojmë se problemet e një shoqëria nuk janë vetëm ato ekonomike, por edhe problemet shpirtërore dhe ato të besimit.

Le të marrim frymë thellë dhe të hedhim vështrimin rreth vetes; do të shikojmë se çdo njeri ka probleme të cilat për të janë mjaft të rëndësishme. Të pasur dhe të varfër, fëmijë e të rritur kanë problemet e tyre. Disa nga këto probleme janë me të vërtetë të rëndësishme e disa të tjera nuk janë, por në fund të

fundit të gjitha janë probleme dhe si të tilla krijojnë shqetësime. Njerëzit të cilët mendojnë që nuk do të mund t'i zgjidhin këto probleme dhe stresohen aq shumë dhe krijojnë edhe probleme të tjera i ngjajnë një tenxhereje me presion. Një tenxhere e tillë që ndodhet gjatë gjithë kohës sipër zjarrit nxjerr avull vazhdimisht; ashtu edhe njeriu nevrrik përhap zemërim rreth vetes. Disa njerëz shqetësohen nga arsye të kota, disa të tjerë zemërohen pa arsye me pjesëtarët e familjes. Fëmijët janë krijesa që ndikohen shumë nga vërshime të tilla zemërimi. Këta fëmijë në të ardhmen do ta transmetojnë këtë sjellje edhe në marrëdhëniet me shoqërinë...

Cila është shkaku i këtij zemërimi? Si mund të ndalohej kjo gjë që duket si e pashmangshme? Çdokush që i ka lexuar këta rreshta që nga fillimi, besoj që i është afruar përgjigjes: Me anë të besimit. Zemërimi mund ta shuajë vetëm besimi dhe nënshtrimi. Besimi është si një det i gjerë që mbulon dhe shëron çdo gjë. Ai mbush me qetësi çdo zemër, rregullon çdo gabim dhe shëron çdo plagë. Frika nga Allahu e përzë zemërimin... Ajo bën që të dridhen të gjitha qelizat e trupit. Frika nga ahireti dhe nga dhënia e llogarisë rregullon çdo gjë, nuk na lejon që të bëjmë dikë të mërzitet. Edhe zemrat që thyhen pa dashje, me forcën e besimit rregullohen dhe gëzohen. Dorës që ngrihet për të goditur besimi i thotë: “Ndalo!..” Ai e di që zhurma e kësaj goditjeje do të dëgjohet deri në xhehenem. Ai e di që çdo sy që do të bëjmë të lotojë në këtë botë do ta takojmë në botën tjetër. Çdo hap i vështirë, i cili bëhet me besim në Zot dhe pa u ankuar për gjendjen e keqe do të sjellë fatbardhësi e sukses. Fjalja: “Allahu na jep çdo të mirë!..”, e shuan çdo zemërim e mërziqe... Forca e besimit në fillim e mbështjell zemrën, pastaj të gjithë trupin dhe dhuron qetësi e lumturi; e gjithë kjo reflektohet tek të afërmit tanë si dashuri, durim dhe maturi për të na ndriçuar këtë botë dhe ahiretin.

***"O Zoti im
mos më lër mua në dorë
të egos sime çapkëne.
Mos më bëj mik me askënd
tjetër. Unë mbështetem
tek ti nga frika e egos sime.
Unë jam i Yti,
mos më kthe mbrapsht."***

(Mevlana, Rubailer, 1653)

Helmimi nga mishi i vdekur

"Ti je dëshmitarja ime; unë u bëra shumë keq!
Më ka ndryshuar edhe ngjyra e fytyrës! Nuk arrita
ta kontrolloja veten, u nevrikosa jo vetëm me fëmijët
e mi, por edhe me vajzën që po na shërbente...Do
të shpërtheja nga mërzia, o Allahu im!"

M'u duk sikur pësova atak, sepse m'u bllokua
frymëmarrja, por në darkë, kur dhimbja u shtua e
kuptova që ai ishte vetëm fillimi. Po, isha e sëmurë...
Kisha një sëmundje të rëndë dhe nuk kisha çfarë
t'i bëja. Dhimbja në trupin tim sikur u shtua edhe
më tepër...

Nata më kaloi pa fjetur... Isha shumë e nevrikosur...
Nga jashtë dukej vetëm fytyra ime e nevrikosur por
brenda po digjesha, në zemër mbaja një zemërim
shumë të madh. Isha e nevrikosur me çdo gjë dhe
me çdokënd... E kuptoj që kjo nuk ishte një gjendje
normale, por ç'të ishte vallë? Nuk e dija...

Në mëngjes pata përshtypjen që isha më mirë.
Dhimbja më ishte lehtësuar por brenda meje
shtrihej një tym i zi. Shkaku i vështëresisë në
frymëmarrje nuk ishin mushkëritë por shpirti.
Dhomat e shtëpisë më dukeshin shumë të vogla.
Shpirti im po vajtonte...

Gjendja e keqe fizike më shqetësonte. Në mesditë fjeta pak, por nuk u lehtësova...

Së bashku me një shoqe dolëm jashtë, isha duke u mbytur...

Dëshira ime ishte që të shkoja tek një burim i pastër për të larë shpirtin tim. Kisha shpresë se do të mund të shkoja tek një burim i kulluar që do të më shëronte.

Nuk isha gabuar. Sapo hyra brenda një qetësi e veçantë ma kaploi zemrën... Retë e zeza sikur u pakësuan.

Menjëherë kuptova çdo gjë. E kuptova se çfarë ishte sëmundja ime: Helmimi nga mishi i vdekur!..

“Oju që keni besuar! Mënjaroni shumë dyshime, se, vërtet, disa dyshime janë gjynab. Mos e spiunoni dhe mos e përgojoni njëri-tjetrin! Mos vallë dëshiron ndokush prej jush të hajë mishin e vëllait të vet të vdekur?! Sigurisht që ju do ta urrenit këtë! Kijeni frikë Allahun! Me të vërtetë, Allahu është Pranues i pendimit dhe Mëshirëplotë.” (Huxhurat, 12)

Unë kisha bërë thashetheme gjatë gjithë ditës... Në fakt e kisha braktisur këtë gjë prej shumë kohësh. Një shoqe e imja me shembullin dhe këshillat e saj më kishte ndihmuar për ta arrirë këtë gjë, Allahu qoftë i kënaqur prej saj. Isha gati duke shpëtuar nga kjo gjë, por dje kisha bërë shumë thashetheme.

E para kur kisha folur për disa gjëra që një vëlla i ynë bënte, gjëra këto që e lëndonin gruan e tij.

E dyta ishte për një shoqe tonën që u sugjeronte zgjidhje të gabuara njerëzve përreth...

Kam përshtypjen që në të dyja rastet kisha të drejtë, por pikërisht për këtë arsye fjalët e mia ishin thashetheme dhe jo shpifje. Kuptimi i fjalës thashetheme është: “Të flasësh kundër një personi dhe të dëmtosh mendimin që kanë njerëzit për atë person.” Unë e kisha ngrënë mishin e vdekur të këtyre dy njerëzve...

* * *

O Zoti im, çfarë bëra unë kështu?

Si do të shërohet shpirti im?

Në momentin kur helmohet trupi e fut gishtin në fyt dhe qetësohesh pak, por çfarë mund të bësh kur të helmohet shpirti?

M'u kujtuan fjalët e Pejgamberit tonë të nderuar: “Unë po e dëgjoj dhimbjen që ka ajo grua nga helmimi!”, edhe unë po përjetoja një dhimbje të ngjashme... Të gjithë damarët e mi ishin infektuar...

“Njerëzit që bëjnë thashetheme do ta vuajnë ndëshkimin e tyre duke ngrënë mishin e vdekur... Krijuesi yt e ndjen atë erë! Vetëm shpirti i atyre që kanë qenë besnikë do të shpëtojë. Të shkretët ata që Munkeri dhe Nekiri (engjëjt e varrit) do t'i dallojnë nga era e gojës! Nuk ka asnjë mundësi për të shpëtuar nga kjo aromë e tmerrshme!” (Mesnevi, III / 107-110)

Mevlana i nderuar tregon historinë e disa njerëzve të cilëve u ishte thënë që në rast se do t'i merrte uria të hanin bar dhe gjethe, por mos t'i preknin të vegjëlit e elefantit, por ato nuk i ishin bindur dhe i kishin ngrënë me oreks të vegjëlit... Njëri nga ato e dëgjon këshillën dhe shpëtoi nga nëna elefanteshë që i dallon vrasësit nga era e gojës.

Si do ta pastroj tani shpirtin tim?...

U luta shumë dhe më erdhi një zgjidhje. Allahu i tregon edhe rrugëdaljet nga kjo situatë në të njëjten sure:

“Kijeni frikë Allahun! Me të vërtetë, Allahu është Pranues i pendimit dhe Mëshirëplotë.” (Huxhurat, 12)

1- Kijeni frikë Allahun. Kini turp nga Allahu dhe përuluni Atij. Një nga emrat e Allahut është: “Semi”, Ai që dëgjon çdo gjë. Njerëzit që e dinë këtë gjë nuk e hapin gojën pa menduar mirë. Njeriu me edukatë dhe moral të lartë nuk bën thashetheme. Allahu dëgjon çdo fjalë tonën, edhe veshi i Pejgamberit tonë na dëgjon neve...

“Veshi i Pejgamberit zbulon të fshehtat e fjalëve. Allahu ka thënë për të: ‘Ky është veshi.’ Pejgamberi ynë është i gjithi një vesh që dëgjon, një sy që shikon.” (Mesnevi, III / 102-103)

Ka të atillë që e shqetësojnë të Dërguarin dhe thonë: “Ai dëgjon çdo gjë që i thuhet”. Thuaj (o Muhamed): “Ai dëgjon atë që është e mirë për ju, beson në Allahun dhe u beson besimtarëve. Ai është mëshirë për ata midis jush që besojnë. Kurse ata që e lëndojnë të Dërguarin e Allahut, i pret një ndëshkim i dhembshëm.” (Teube, 61)

“Pejgamberi ynë i nderuar e ka ndjerë erën e të drejtës në Jemen... Ky njeri i lartë që ka ndjerë aromën që vinte nga një rrugë shumë e largët si mund të mos e ndjejë erën e gojës tonë? Ai e ndjen, por e fsheh prej nesh... Si aroma e mirë ashtu edhe ajo e keqe ngrihen deri në qiell. Ti je duke fjetur, por aroma e haramit ngrihet deri në qiejt e lartë. Era e krenarise, kundërshtimit dhe lakmisë është si era e qepës që qëndron në gojë. Ti mund të gënjesh duke thënë që nuk ke ngrënë qepë, por aroma e saj

shkon deri tek shoqet e tuaj dhe ua zbulon atyre të vërtetën. Për shkak të kësaj ere nuk pranohen duatë.” (Mesnevi, III / 161-169)

A nuk kemi turp që thashethemet tona të arrijnë deri në vesh të Pejgamberit tonë të nderuar. E si mund të pastrohet era e gojës sonë ?!

2- Pendohuni. Pendimi është zgjimi që vjen pasi njeriu e kupton gabimin e tij. Nuk mund të vijë pendimi para zgjimit. Nuk ka pendim para se ta shikosh të metën. Mevlana thotë që njeriu është një i verbër i çuditshëm me shikim të mprehtë dhe të fuqishëm, sepse kur hedh vështrimin nga deveja nuk shikon asgjë tjetër veçse leshin.

Të pretendosh që të kthehesh në rrugën e drejtë pa u penduar, është sikur të vendosësh pambuk mbi plagën e papastruar... Plaga vazhdon të përhapet në pjesën e sëmurë të mishit. Në qoftë se dëshiron të shërohesh, duhet ta pastrosh më parë plagën dhe pastaj ta mbështjellësh me pambuk!

“Eja, çfarëdo që të jesh! Mosbesimtar, adhures i zjarrit, adhures i idhujve; eja, edhe në qoftë se e ke prishur pendimin njëqind herë.”

Mos e humb shpresën se një ditë do të kthehesh në rrugë të drejtë dhe do të pastrohesh nga mëkatet. Për ta arritur një gjë të tillë duhet ta edukojmë sa më mirë shpirtin tonë dhe për këtë janë të nevojshme veprime që mund të na lëndojnë.

“Pendohem për çdo gjë që zemra ime ka dashur përveç Teje...”

Pendohem për çdo çast që e kam kaluar pa të adhuruar Ty...

E kam prishur pendimin qindra herë...

Pendohem edhe për këto njëqind herë...”

Pendimi është të qash me përgjërëm dhe duke qarë të mos ngopesh, të mos ngopesh nga kjo kënaqësi...

3- Të mbështetesh tek emri i Mëshiruesit... Gjëja e parë me të cilën përballet njeriu i penduar është cilësia : “Mëshirues” e Allahut.

Mëshira e Allahut është ngushëllimi më i mirë për një njeri të penduar i cili turpërohet nga gabimet që ka bërë. Mëshira e Allahut na ndihmon dhe na i ngroh zemrat. Njeriu i penduar ka shpresën se do t’i rregullojë gabimet e veta dhe do të meritojë dashurinë e Allahut...

* * *

“Zoti i mëshirës ka krijuar kundërhelmin për çdo helm, në mënyrë që të thuhet: ‘zotëruesi i begatisë së fshehtë.’” (Mesnevi, VI/ 4342)

Semsi Tebrizi e shpjegon kështu përcaktimin ‘zotëruesi i begatisë së fshehtë’: E fshehta është brenda kryengritjes dhe të keqes. Begatia që është në bindje nuk është e fshehtë ajo është e dukshme. Njerëzit që janë të bindur nuk duhet të jetojnë pa frikë, por edhe ata që jetojnë në kryengritje nuk duhet ta humbin shpresën. Allahu e ka fshehur humbjen në begati dhe begatinë në humbje.

Në fytyrën time dallohej verdhësia që më kishte dhënë marrja me thashetheme. Në gojën time dëgjohej era e rëndë që linin pas thashethemet...

O ju zotërues të së mirës së fshehtë! O ju që ndëshkoheni me bollëk dhe që shkoni drejt mëkateve! O ti që devijon nga rruga! Zoti ynë është Mëshirues! Zoti ynë është Mëshirues! Zoti ynë është Mëshirues!

* * *

“Në qoftë se fryma jote nuk është e këndshme për t’u lutur, shko dhe kërko dua nga njerëzit e lartë.” (Mesnevi, III/ 179)

Pejgamberi ynë i dashur ka thënë:

“Ai nga ju i cili mund ta ndihmojë me diçka vëllanë e tij të sëmurë le ta ndihmojë.”

Motrat e mia të dashura, unë jam e sëmurë, kam përgojuar dikë, kam ngrënë mish të vdekur dhe jam helmuar. Kam marrë kurë dhe tashmë në stomakun tim s’ka mbetur asgjë, por ju lutem bëni dua që të ruhem nga pjesa e ligë që ka sulmuar trupin tim... Bëni dua që Allahu t’i japë një shërim të plotë qenies time...

Ëndrra jote bëhet lot në sytë e mi!

Është kujtimi i Umres së kaluar që ju bën të zhyteni në botën e emocioneve. Duke parë si të habitur fytyrat e atyre që do të shkojnë në Umre, ëndëroni qetësinë që do t'i rrethojë ata kur të arrijnë atje. Ju duket sikur e shihni që tani, ëmbëlsinë që do të shfaqet në fytyrat e tyre kur të kthehen. Edhe sikur të mos ua shprehni me fjalë emocionin që të përshkon kur sheh atë bukuri të pashoqe, me të cilën nuk guxon të krahasohet asnjë bukuroshe, Qaben, shikimi juaj kuptimplotë mjafton. Prandaj, ju digjeni e digjeni përbrenda... malli juaj qëndiset me kujtime.

Thua: "Ç'të bëjmë, është rrisht (kader)!", por në të vërtetë sikur përgjërrohesh: Na thirrni edhe ne, në ato vende të bekuara!...

Ju gjallërohet në kujtesë çdo sekondë, që nga hyrja në ato vende të shenjta... Sa i bukur ishte hapi i parë që keni hedhur...! Me mëshirën e një nëne, kjo tokë ju kishte lejuar të ecnit mbi të. Çdo qoshe e këtij vendi ishte aq e ndryshme, sa ju bënte të mendonit që nuk ngjan me asnjë vend tjetër në botë. Fjalët që dëgjonit, ju bartnin katërmbëdhjetë shekuj më përpara. Në fytyrat që shihnit, gjallëroheshin fytyrat e sahabëve. Sepse kjo tokë ende është toka, ku ka zbritur vahji (shpallja); është toka që mbart në gjirin e saj, gjurmët e asaj zemre të bekuar; është toka që mbulohet me krahët e Xhebrailit.

Ju kujtohet emocioni, duke mbërritur te varri i Profetit. Çdo hap që hidhni ju afron me Resulullahun dhe shkëndijat e nurit të tij ju përpijnë me bukurinë e tyre... Në të djathtë e në të majtë, para e prapa jush ka plot njerëz. Një grup i mbipopulluar njerëzish me lëkurat ngjyra-ngjyra rrjedh drejt varrit të Profetit. Sa e bezdisshme do të ishte sikur të përballeshit me një denduri të tillë njerëzish në ndonjë qytet tjetër? Por këtu çdo njeri përreth jush që shpejton hapat, për të arritur te varri i Profetit, jua shton emocionin edhe më shumë. Ju vijnë ndërmend ata hapa dhe sytë ju mbushen me lot.

Po ato minutat që keni pritur me padurim? Dhe ja, filluat të afroheni drejt atij të Dërguari fisnik, që mbart zemrën e gjithësisë. Kërkoni një hapësirë për një bisedë të përzemërt. Por ku është e

mundur të gjesh këtu pak hapësirë! Ndoshta nën çadrat e bardha, duke vëzhguar si në ëndërr Kubenë e Gjellbër (xhaminë e Profetit), e gjeni atë hapësirë. Çdo moment që largoheni nga grumbulli i njerëzve dhe i drejtoheni zemrës, e ndjeni edhe gjallërinë e zemrës së tij të bekuar. E ndjeni që këtu keni ardhur me ftesën e “të zotit të shtëpisë”. Kjo ju deh. Një-lloj si Musai (a.s.), doni të tejkaloni kënaqësinë e të biseduarit dhe doni të përjetoni kënaqësinë e të parit dhe luteni përbrenda: Sikur ta shihja Fytyrën Tënde të ndritshme për një moment!...

Nuk ngopeni dot me ato bukuri dhe kur dashuria ju mbush zemrën, zgjoheni nga ëndrra e ju rrjedh një lot. Ju kujtohen ato ditë plot lumturi, kur mendonit që bota përbëhej vetëm nga Meka dhe Medina, shpirti bëhet me krahë dhe ju dëshironi të jeni një frymë atje. I përjeton përsëri ato ndjeja malli, kur thoshe me vete: Si paskam jetuar deri sot pa ty, o Medine!... Çfarë skenash të mrekullueshme u përjetuan aty! Ata personalitete të lavdëruar me shpallje (vahij) e shndritën fytyrën tënde dhe për këtë të duam.

Ah Medine! Sa zemra të djegura, sa shpirta, dashuria e të cilëve reflekton nur të përjetshëm, të nderuan ty. Edhe ti i nderove ata. Si dy bukuri që pasqyrohen në njëra-tjetrën... Ju kujtohet gjatë një namazi ai shërbëtori me ngjyrë që kishte vetëm një dëshirë: të falej pas të Dërguarit të Allahut. Ju kujtohet kur i Dërguari i Allahut, pasi nuk e pa shërbëtorin një ditë, mësoi që ishte i sëmurë e shkoi vetë ta vizitonte. Duke shqyrtuar çdo qoshe të vendit ku është i varrosur Profeti, kujtonit ngjarjet e lexuara dhe mendonit: Vallë mos ata kanë jetuar vërtetë këtu? E sytë ju mbushen me lot e shpirti me pikëllim.

Duke parë varrin e nderuar ju kujtohet sakrifica e Aishes (r.a.). Pasi i Dërguari i Allahut shkoi pranë Mikut më të Lartë, u varros në atë qoshe e lumturisë së Aishes (r.a.)... Ju kujtohet që ajo grua e bekuar nuk u nda nga burri i saj i dashur, por qëndroi pranë tij... edhe babai i saj Ebu Bekri (r.a.), u varros në bazë të dëshirës së tij, në të njëjtin vend. Pavarësisht se ky vend, vetë i ngushtë, u ngushtua edhe më shumë, nëna jonë Aishja (r.a.), vazhdoi të jetonte aty.

Kur shihni gjatë haxhit përgjërimet e haxhinjve, ju kujtohet përgjërimi i Aishes (r.a.): Nuk dua të

ndahem prej tyre as kur të vdes! Deri sa një ditë erdhi Hz. Omeri (r.a.), dhe iu lut për të njëjtën gjë... dhe ja momenti, kur Aishja (r.a.), me dhimbje në shpirt, ia lëshon vendin vëllait të saj në fe. Ajo na kujton se si besimtari zgjedh vëllain apo motrën në vend të vetes. Njëherë ato qoshe të atij vendi të bekuar mundoheni të përjetoni zjarrin e saj. Sikur qani bashkë me të dhe për të.

Kur kujtoni Medinën, sigurisht që do të kujtoni me mall të zjarrtë edhe bukuroshen e dytë, Mekën... Po, ajo ditë kur vrapuat nga njëra dashuri te tjetra? Emocioni që përjetuat, ngaqë do të shihnit Mekën! Sigurisht që nuk e dinit se do t'i afroheshit aq sa ta preknit me dorë! Pavarësisht hapave tuaj të thjeshtë, ju kujtohet që zemra vraponte me emocion. Pasi u miqësuat edhe më shumë me të, ju kujtohet se nuk ndaheshit dot nga tavafi... e castet, kur gjatë tafavit e shihnit Qaben për ta kuptuar më mirë, e kur shpirti dashurohej me këto sjellje e bënit tafav mbi tafav. Ju kujtohet që, pavarësisht lodhjes fizike, vetëm atëherë e ndjenit veten në zemër të Qabes. Ju kujtohet, kur e ndjenit afërsinë e Qabes me besimtarët... Kur e preknit... Ju mbusheshin sytë me lot nga këto kujtime e qanit... Pastaj ëndrra vazhdon me vrapin drejt Zemzemit... Zemzemi do t'ju qetësojë shpirtin dhe zemrën... Ai bashkohet me Qaben dhe rrjedh brenda jush deri thellë në shpirt...

Ju kujtohet vendimi që keni marrë për t'i falur namazet në kohë. Sepse keni qenë dëshmitarë të mirësisë së madhe gjatë kohëve të namazit në Qabe. Dhe ju kujtohet që e keni marrë këtë vendim me shumë zell gjatë kohës kur plotësoheshin rreshtat për namaz, vetëm e vetëm që ta përjetoni këtë mirësi të madhe përsëri e përsëri. Pastaj ju vijnë në mend një e nga një Hz. Ibrahim (a.s.), Hz. Haxherja, Hz. Ismaili (a.s.), si dhe të ecurit bashkë me ta mes Safasë dhe Mervesë...

Të gjithë këto kujtime iu vijnë para syve duke parë udhëtarët që do të shkojnë në Umre. Ju mbyll malli për vendet më të bukura... Duke parë këta sy, që do të shohin Qaben, ju mbushet shpirti dhe qani. Luteni e përgjëroheni që kjo ëndërr të realizohet, Ramazanin e ardhshëm. Ua ngulni sytë udhëtarëve që kthejnë shpinën... Në secilin prej tyre kërkonti Qaben, Medinën, Uhudin, shpellën Hira. Malli ju djeg shpirtin, sytë mbushen me lot dhe qani... qani përsëri...

Osman Nuri Topbash

Konsiderata e gruas në injorancën moderne: Objekt abuzimi

Evropa, në periudhën e re që filloi me Renesancën dhe Reformën, këtë herë fanatizmit dhe besëtytnive iu përgjigj me një ekstremizëm tjetër.

Duke u zhytur në kauzën e barazisë me meshkujt, gruaja u shty në rrugë, në fabrika dhe në vitrina. Ato u kthyen në modele që nxisin epshin. Dje nuk vlerësoheshin aspak dhe konsideroheshin si shejtan dhe mëkatare, ndërsa tani, konsiderohen si krah pune, si pasuri apo si objekt tregtie.

Për shkak të ligjit hyjnor të “tërheqjes”, që gjendet në natyrën e mashkullit dhe femrës, ata e shfrytëzuan prirjen që ka mashkulli ndaj femrës. Shfaqja e bukurisë dhe vlerësimi duke përdorur hiret e saj femërore, e paraqitën femrave si liri dhe e drejtë personale. Ndërkohë që mirësia më e madhe e femrës është mëmësia dhe të qenit zonja e shtëpisë së vet, gruaja u fut në një rivalitet me burrat në jetën sociale dhe me kalimin e kohës u largua nga familja. Madje, ajo u bë armike e mëmësisë.

Sepse:

Disa gra që janë rritur dhe edukuar si individualiste dhe egoiste, e konsideruan lindjen e fëmijëve si diçka që është në kundërshtim me dëshirat e tyre, duke e quajtur edhe si shkak i prishjes së bukurisë së trupit të tyre. Në këtë mënyrë, filloi të përhapej edhe më shumë krimi i abortit.

Një kontradiktë e çuditshme është edhe fakti se, megjithëse shumica e tyre e konsumojnë mishin më tepër se gjithë të tjerët, kur vjen Bajrami i Kurbanit, i cili bëhet shkak që të hyjë pak mish edhe në shtëpitë e nevojtarëve, ata fillojnë dhe llomotitin gjoja për të drejtat e kafshëve. Mirëpo, nga ana tjetër, nuk nxjerrin asnjë zë dhe nuk u përpëlit asnjë ndjenjë ndaj krimit të vrasjes së fëmijës në barkun e nënës.

Në botën e këtyre individëve, të cilëve u është shkretuar ndërgjegjja, në vend të fëmijës, ashtu si në kohën e injorancës, u përhap mbajtja e kafshëve dhe në veçanti e qenve.

Sipas një transmetimi që vjen prej Katades (r.a.), shkaku që fiset Arabe në periudhën e injorancës i vrisnin vajzat, duke i varrosura të gjalla, ishte se:

“Nëse i linin gjallë vajzat dhe ato rriteshin, mund të kapeshin rob dhe t’u shkelej nderi dhe për shkak të varfërisë.”

Prandaj, për të mos rënë në këtë gjendje, ata i vrisnin vajzat që kur ishin të vogla dhe në vend të tyre mbanin qen. (Taberi, Tefsir, VIII, 68; shih. En’am, 140.)

Të tregosh mëshirë për krijesat dhe t’i ushqesh ato, padyshim që është një virtyt i mirë. Mirëpo, t’i mbash qentë në vend të fëmijëve, duke mos rritur dhe edukuar fëmijë por qen, është një çështje shumë shqetësues në aspektin familjar dhe shoqëror.

Po ashtu, në injorancën moderne u kërkua që gratë ta shihnin statusin e shtëpiakes si një barrë. Dhe si alternativë, u injektuan idetë për t’u divorcuar, për të mos u martuar dhe për të jetuar vetëm. Në vend të martesës, iu la vendi flirtit. Në këtë mënyrë u helmua jeta familjare. Fëmijët e paligjshëm, fëmijët me prindër të divorcuar, fëmijët e braktisur etj., u kthyen në një problem serioz në shoqëri.

Me shkatërrimin e jetës familjare u cenua delikatesa midis mashkullit dhe femrës. Dhe me cenimin e delikatesës dhe dashurisë, në një pjesë të shoqërisë, u shfaq homoseksualizmi. Kjo përshtirësi që filloi me popullin e Lutit (a.s.), të cilët u fundosën në fund të dheut për këtë shkak dhe që s’mund të përputhet aspak as me natyrën njerëzore, as me familjen, është përhapur duke iu bërë reklamë tërheqëse dhe duke

zënë vend në shoqëri.

Kur gruaja në perëndim u mashtrua, u nxor në punë edhe jashtë familjes dhe vazhdoi të shtypej, u shfaq feminizmi dhe kauza e të drejtave të grave. Dhe, për t'i mashtruar në një mënyrë tjetër, gjoja për t'i ngushëlluar ato, 8 Marsi u caktua si Dita Botërore e Grave në kujtim të grave që vdiqën në zjarrin e një fabrike. Tashmë, kjo datë konsiderohet si dita kur kujtohen të drejtat e grave në të gjithë botën.

Mirëpo, ato që thuhet, që fliten, ankesat dhe ato që jepen si zgjidhje, nuk mund të ofrojnë asnjë shërim për shpirtin dhe asnjë zgjidhje për hallet... sepse ato zgjidhje janë larg natyrës njerëzore... sepse janë larg qëllimit të krijimit të gruas.

Ja pra, kjo është "dëftesa" e hidhur e perëndimit në lidhje me gratë në të shkuarën dhe të sotmen. Notat në atë dëftesë, janë shumë të këqija. Mirëpo, po këta që kanë një dëftesë kaq të zezë, fillojnë dhe kritikojnë botëkuptimin e Islamit në lidhje me femrën.

Po Islami?

Çfarë thotë Islami për çështjen e femrës?

GRUAJA E MIRË NË VËSHTRIMIN E ISLAMIT: KRIJESA MË E MIRË NË BOTË

Islami e refuzoi dhe e çliroi gruan nga roli i mjeruar dhe i përçmuar që i kishte caktuar injoranca e hershme dhe moderne dhe librat e shtrembëruar.

Fakti që në Kuranin Fisnik ekziston një kapitull/sure i titulluar "en-Nisa/ Gruaja" dhe garantimi i të drejtave të grave, si nikahu (celebrim martesë), mehri (dhurata e martesës), trashëgimia, divorci dhe nafaka (ndihma financiare), të cilat përligjen në atë sure dhe në sure të tjera të Kuranit, mjafton për të treguar qëndrimin e Islamit në këtë çështje...

Ndërsa në ajetet që i kanë dhënë edhe emrin sures "Muxhadele", shprehet ankesa e një gruaje ndaj burrit të saj, të cilën Allahu e ka dëgjuar dhe i ka zbritur zgjidhje.

Omeri (r.a.), shprehet:

"Në të vërtetë, ne nuk u jepnim aspak vlerë grave në kohën e injorancës. Por me ardhjen e Islamit, Allahu zbriti ajete në lidhje me gratë dhe atyre iu njohën shumë të drejta."

Para ardhjes së Islamit, femra ishte një krijesë e padëshirueshme ende që pa lindur. Në ajetet e Kuranit, gjendja e atyre njerëzve mizorë dhe injorantë të periudhës së injorancës, shprehet me këto fjalë:

"Dhe, kur ndonjëri prej tyre merr lajmin se i lindi një vajzë, fytyra i nxihet dhe i mbushet me mjerim. Ai fshihet nga njerëzit për shkak të lajmit të keq që mori dhe s'di: a ta mbajë këtë fëmijë, pavarësisht poshtërimit apo ta varrosë në dhë. Ah! Sa mbrapsht që gjykojnë ata!" (Nahl, 58-59)

Në shekullin tonë, vetëm në Kinë janë vrarë në barkun e nënës me abort, gjashtëdhjetë milion vajza me vendimin e prindërve të tyre, vetëm sepse ishin vajza. Ndërsa në Indi, po me të njëjtën mënyrë janë vrarë 12 milion vajza.

Mirëpo, sipas lëvizjes feministe, aborti është e drejta e gruas!

Ja pra këto janë dy qëndrimet mjerane në kauzën e të drejtave të grave...

Ndërsa pozita që u dha Islami fëmijëve vajza, u ngrit në këtë nivel:

"Kush kujdeset, i rrit, i edukon më së miri dhe i marton tri vajza apo tri motra, duke e vazhduar edhe më tej mirësinë e tij ndaj tyre, ai person është prej bano-rëve të xhenetit." (Ebu Daud, Edeb, 120-121/5147; Tirmidhi, Birr, 13/1912)

"Kush i rrit dhe i edukon dy vajza deri në moshën e pjekurisë, unë do të jem pranë tij në Ditën e Kiametit." (Muslim, Birr, 149)

Profeti (a.s.), e refuzoi edhe botëkuptimin e ngritjes së fëmijëve meshkuj mbi fëmijët femra. Një ditë kur Profeti (a.s.), qëndroi në shtëpinë e vajzës së tij Fatmës (r.anha.), dy nipërit e tij, Hasani dhe Husejni kërkuan ujë prej Profetit (a.s.), i cili i dha më parë Hasanit. Për këtë arsye, Fatma, mendoi se Profeti e donte më shumë Hasanin. Mirëpo, Profeti (a.s.), i tha:

"Jo, por Hasani kërkoi ujë i pari." (shih. Ahmed, I, 101.)

Më pas, tha:

"Silluni në mënyrë të barabartë me fëmijët tuaj në mirësi. Nëse unë do të mbaja dikë më lart se të tjerët, do të kisha mbajtur vajzat." (Hejthemi, IV, 153; Ibn-i Haxher, el-Metalibu'l-Alije, IV, 69.)

Në periudhën e injorancës para Islamit, edhe gruaja

e rritur përçmohej shumë. Pjesa e saj në trashëgimi ishte zero. Kur i vdiste burri, ajo i kalohej vëllait të tij, duke u konsideruar si mall. Ndërsa në luftërat ndër-fisnore, shkelja e namusit të saj, shihej si mënyrë hakmarrjeje ndaj armikut. Ajo i nënshtrohej dhunës, përdhunimit dhe shpifjes, ndërsa pasuria dhe mehri i grabiteshin. Prostitucioni kishte arritur kulmin. Gjithashtu, edhe shumë metoda të tjera që zbatoheshin nën emrin e nikahut, ishin të mbushura plot padrejtësi dhe amoralitete.

Më pas erdhi Islami, i cili i doli kundër çdo dhune e padrejtësie dhe i dha gruas të drejtat dhe vlerën që i takonte. Islami është feja e natyrshmërisë. Për rrjedhojë, ai është edhe ligji hyjnor i caktuar nga Krijuesi i Madhëruar për krijesat e Tij, të cilat i njeh më mirë se kushdo.

Nisur nga kjo:

Mashkulli dhe femra, janë të barabartë para Allahut në aspektin e devotshmërisë. Femra, nuk konsiderohet kurrë e metë dhe e mangët tek Allahu për shkak të të qenit femër.

Në Islam, ku faji nuk i atribuohet dikujt tjetër, nuk ekziston as koncepti i “mëkatit fillestar”. Çdo njeri vjen në jetë me një faqe të pastër e të bardhë.

Martesa i jep shpirt prirjes epshore të njeriut me anë të marrëveshjes në emër të Allahut. Në folenë familjare që formohet me këtë shpirt, edukohen individë të dobishëm për shoqërinë.

Për shkak të kumtimit të fesë dhe aftësisë së mashkullit në planin shoqëror, profetët janë të gjithë meshkuj. Mirëpo, çdo profet e ka sjellë në jetë një grua e devotshme. Vetëm profeti Adem (a.s.), ka ardhur në jetë pa nënë dhe pa babë.

Merjemja e nderuar, është një grua shembullore, e cila përmendet 34 herë në Kuran dhe lavdërohet për nderin, përkushtimin ndaj adhurimeve dhe ndaj rrugës së Allahut. Po ashtu, edhe gruaja e faraonit, Asia, është një nga gratë e bekuara që lavdërohen në Kuran për besimin dhe mbështetjen e fortë tek Allahu. Në disa ajete ku numërohen robërit me të cilët është i kënaqur Allahu, janë përmendur në mënyrë të veçantë edhe gratë:

“Me të vërtetë që për myslimanët dhe myslimanet, besimtarët dhe besimtare, të bindurit ndaj Allahut dhe të bindurat ndaj Allahut, të drejtët (të singertët) dhe të drejtat (të singertat), durimtarët dhe durimtare, të përlulurit dhe të përlulur, mirëbërësit dhe mirëbërëset, agjëruesit dhe agjërueset, ruajtësit e nderit dhe ruajtëset e nderit, përkujtuesit e Allahut vazhdimisht dhe përkujtueset, pra, për të gjithë këta Allahu ka përgatitur falje dhe shpërblim të madh.” (Ahzab, 35)

Personi i parë që i besoi Profetit (a.s.) dhe e mbësht-

teti fort atë, është nëna jonë Hadixhe (r.a.). Në një hadith lidhur me të, thuhet: “Një të tretën e fesë suaj mësojeni prej saj!” (Dejleml, II, 165/2828) Gjithashtu, një prej shtatë sahabëve muxhtehidë, Ibn Abbasi (r.a.), shprehet se prej dijes së nënës sonë Aishe (r.a.), ka përfituar çdo muxhtehid. Të gjitha këto tregojnë qartë se në Islam, gratë nuk i janë nënshtruar asnjë ndarjeje negative.

Për shkak se cilësitë e natyrës së mashkullit dhe të femrës nuk janë krijuar të njëjta, po ashtu edhe shpërndarja e detyrave të tyre, të drejtat dhe përgjegjësitë nuk janë të njëjta.

Gruaja është krijuar delikate dhe e ndjeshme. Në aspektin trupor, ajo nuk ka fuqi fizike aq sa burri. Përkundër kësaj, ajo është e pajisur me ndjenja mëshire, dashurie dhe butësie më të forta se të burrit. Ndërkohë që babai nuk duron shumë, nëna rri zgjuar deri në mëngjes për shkak të një fëmije që qan. Nëse fëmija bie në lumë, babai edhe mund të ngurrojë, por nëna shkon direkt pas tij për ta shpëtuar.

Cilësitë e natyrës së femrës, janë në përputhje me detyrat e saj si zonjë shtëpie dhe nënë. Ajo do të marrë përsipër detyrat e shtëpisë, do të lindë dhe do të rrisë fëmijë, duke i ushqyer ata me dua dhe devotshmëri dhe duke i edukuar me moral të bukur. Ashtu si është krijuar burri në aspektin fizik dhe shpirtëror për t’iu përshtatur detyrave jashtë shtëpisë, ashtu edhe gruaja ka një natyrë të përshtatshme për botën e brendshme.

Për këto arsye, pozita e gruas së devotshme dhe nënës në fenë Islame, është shumë e lartë. Profeti (a.s.), ka thënë:

“Nga kjo botë më janë bërë të dashura gruaja (e mirë) dhe aroma e këndshme. Ndërsa namazi është drita e syve të mi.” (Nesai, Ishretu’n-Nisa, 10)

Për shkak se gruaja zotëron ndjenja dhe delikatesë në bazë të përgjegjësisë të mëdha që ka, ajo nuk duhet të detyrohet të luftojë me kushtet e vështira të botës jashtë. Prandaj femra në fëmijëri i është lënë amanet babait, në qoftë se nuk e ka, gjyshit, pastaj xhaxhait, vëllait, e më pas burrit, djemve dhe nipërve të vet. Mirëpo, kjo lënie si amanet, nuk do të thotë se është lënë në mëshirë të tyre. Porositë e mëposhtme e shprehin qartë se gratë i janë lënë amanet dashurisë, respektit, moralit dhe aftësisë së botës së burrave:

“...Jetoni e silluni mirë me to!” (Nisa, 19)

“Xheneti gjendet nën këmbët e nënave.” (Nesai, Xhihad, 6)

“Më i miri prej jush, është ai që sillet më mirë me familjen e tij.” (Ibn Maxhe, Nikah, 50; Darimi, Nikah, 55)

“Mos i rrihi gratë!.. Kush i rreh gratë, nuk është njeri i mirë.” (Ebu Daud, Nikah, 42)

“O njerëz! Respektojini të drejtat e grave! Silluni me butësi dhe dashuri ndaj tyre! Ju këshilloj të keni frikë Allahun në lidhje me to, sepse ju i keni marrë ato amanet nga Allahu dhe duke i premtuar Allahut ju është lejuar t’i keni për gra.” (Muslim, Haxh, 147.)

Gratë që edukohen me devotshmëri, edukojnë fëmijë të mirë. Nëna është një shkollë më vete. Prandaj, një nënë e devotshme e meriton të falënderohet gjatë gjithë jetës.

Një sahab shkoi tek Profeti (a.s.) dhe e pyeti:

“Kush është njeriu me të cilin duhet të sillem më mirë?” Profeti (a.s.), i përgjigjet:

“Nëna jote!” Sahabi pyeti përsëri:

“Po pas saj?” Profeti (a.s.):

“Nëna jote!” Sahabi përsëriti të njëjtën pyetje:

“Po pas saj kush vjen?” Profeti (a.s.), përsëri i dha të njëjtën përgjigje:

“Nëna jote!” Sahabi vazhdoi të pyesë:

“Po pas saj?” Këtë herë, Profeti (a.s.), tha:

“Babai yt!” (Buhari, Edeb, 2)

Islami nuk i ka ngarkuar gruas përgjegjësi materiale, si sigurimin e jetesës për familjen etj. Por i ka dhënë asaj të drejtë për trashëgimi dhe zotërim pasurie. Ashtu siç mund të bëjë punë në përputhje me detyrat dhe ndjenjat e saj, ajo është e lirë edhe në menaxhimin e pasurisë që zotëron.

Vendet ku mund të punojë një grua myslimane, nuk duhet të jenë të përziera me burra dhe ku mund të qëndrojnë vetëm për vetëm me ta.

Nëna jonë Hadixhe (r.a.), kishte një pasuri të sajën që e kishte fituar me tregti dhe ishte e para që e shpenzoi atë për myslimanët.

Po ashtu, edhe bashkëshortet e nderuara të Profetit tonë (a.s.), nënat tona, Seude dhe Zejnebja (r.a.), fitonin para prej përpunimit të lëkurëve dhe me to bënë bamirësi.

Në periudhën e Perandorisë Osmane, gratë zotëronin qindra vakëfe, të cilat kanë vepruar në një fushë shumë të gjerë. Këta shembuj tregojnë qartë se sa ndikuese mund të jetë gruaja në jetën sociale, pa u shkatërruar nëpër rrugë.

Gratë e famshme të asaj periudhe, si zonja Zubej-

de, Gevher Nesibe, Sulltaneshë Mihrimah, Nënat e sulltanëve Gylnush Emetullah, Pertevnijal, Bezm-i Alem etj., janë vetëm disa prej grave që kanë lënë në kulturën dhe qytetërimin islam gjurmë të mëdha nëpërmjet bamirësive të tyre.

Në arkivat Osmane gjenden të shënuara 1400 vakëfe të ndërtuara nga gratë. Sot ne nuk i shohim zbulimet dhe xhevahiret e tyre nënave të bekua-ra, sepse ato ia kushtuan botës tjetër sendet e tyre me vlerë. Me anë të xhamive, medreseve, çezmave, hamameve, komplekseve, mensave dhe bibliotekave që themeluan, ato zbuluan botën e tyre të zemrës dhe botën e përtejme.

Ata që pandehin se gruaja myslimane është person i burgosur në shtëpi dhe nuk ka asnjë ndikim në shoqëri, bëjnë mirë t’i lexojnë këto të dhëna dhe t’i korrigjojnë mendimet e tyre:

Nëna e sulltanit Bezm-i Alem, e cila jetonte në Stamboll, themeloi një vakëf në Siri. Subjekti dhe kushtet e këtij vakëfi, ishin këto dy pika:

- Ujin e pijshëm të Sirisë, t’ua dërgonin hanxhinjve.

- Dëmshpërblimi i sendeve që thyenin apo humbisnin shërbëtorët, me qëllim që ata të mos fyheshin apo dëmtoheshin.

Ky humanizëm dhe horizont solidariteti, nuk është i veçantë vetë për një grua. Nëna e sulltanit Mahpejker Kose, e cila njihej për madhështinë e saj, përkrah shumë xhamive dhe komplekseve, është e famshme edhe për themelimin e vakëfeve për të martuar vajzat jetime dhe të varfra.

Gjithashtu, një pikë e kushteve të vakëfit të sulltaneshës Hatixhe Turhan, tregon një delikatesë të veçantë:

Kjo pikë ka të bëjë me mbushjen e depove të çezmave me sherbet mjalti gjatë netëve të mira dhe të Ramazanit, me qëllim që të qerasesh xhemati pasi dilte nga xhamia. Madje, në kushtet e vendosura për këtë vakëf, ishte caktuar edhe cilësia e mjaltit që do të përdorej. Në kushtet e vakëfit, ishte theksuar se sado i shtrenjtë të jetë mjalti, do të përdoret mjalti më cilësor që gjendej në Pazar.

Ndërsa sulltaneshë Mihrimah, e cila ka ndërtuar dy xhami, një në Edirne Kapë dhe tjetra në Yskydar, përveçse ishte bamirëse e madhe, ajo ishte edhe shumë modeste dhe e përlulur. Kur dëgjoji se sistemi i ujit

që ishte ndërtuar kohë më parë nga gruaja e Harun Rashidit, zonja Zubejde, me qëllim që të furnizonte hanxhinjtë me ujë në Arafat, ajo i doli garant kësaj pune me bizhuteritë dhe xhevahiret e saj personale. Madje, ajo kishte kërkuar që e gjithë kjo bamirësi të ngelej e fshehtë.

Këta shembuj mjaftojnë për të treguar se në Islam, ngarkimi i gruas me çështjet e fëmijëve dhe të familjes, nuk përbëjnë pengesë që ajo të marrë pjesë në veprimtaritë e dobishme shoqërore, si themelimi i vakëfeve dhe kryerja e bamirësive.

Mirëpo, Islami nuk e detyron gruan të bëjë punë jashtë shtëpisë pa dëshirën e saj.

Caktimi i të drejtave dhe përgjegjësisë të ndryshme për gruan dhe burrin për shkak të dallimeve të tyre në natyrë dhe aftësi, është pjesë e drejtësisë hyjnore.

Ndërsa e kundërta e kësaj, pra detyrimi i gruas në barazimin me burrin, duke mos i marrë për bazë dallimet në natyrën e krijimit, është padrejtësi dhe mungesë mëshire.

Në bazë të studimeve të bëra, del në pah se në perëndim, gruaja shtypet në shkolla dhe në jetën e punës dhe detyrohet të bëjë të njëjtën punë me burrat, por me më pak pagesë.

Por më e rëndësishmja është roli i veçantë i gruas në shoqëri dhe në çështjet familjare. Botëkuptimi që e ka nxitur gruan në botën e jashtme me sloganet e “barazisë”, “rivalitetit”, “karrierës” dhe “lirisë”, e ka dobësuar jashtë mase institucionin familjar. Sot në perëndim, familja është drejt rënies. Gruaja ka mbetur në mes të gërmadhave të familjes së copëtuar, ka humbur pozitën e të qenit nënë dhe i është nënshtruar sulmeve fizike dhe shpirtërore të meshkujve të pamëshirshëm. Për rrjedhojë, ta quash “liri” këtë “braktisje”, është vetëm një paradoks.

Bataku i zhveshjes dhe abuzimit të gruas, nuk mund të thahet nëse gruaja nuk kthehet në pozitën e saj fisnike në çerdhen e saj. Dhe pa u tharë ky batak, është e kotë të luftosh me mizat apo mushkonjat. Për rrjedhojë, masat e marra nga Evropa për të ndaluar dhunën ndaj grave, nuk po japin rezultate pozitive. Ndërsa rezultatet negative të këtij fenomeni, po shkaktojnë edhe më tepër shkatërrimin e institucionit të familjes. Kjo, sepse këto masa rezultojnë me ftohje nga martesat, me ndarje dhe me mbajtjen larg saj.

Masat e vërteta që duhen marrë, janë edukimi moral individual dhe shoqëror i mashkullit dhe femrës. Ashtu siç e eliminoi Profeti ynë (a.s.), dhunën e periudhës së inorancës së vjetër, kështu mund të veprohet edhe sot në kohën inorancës moderne. Pra, me moralin e Kuranit...

Me largimin prej dritës profetike, ne po zhytemi në errësirën e inorancës. Me largimin e moralit të

Muhamedit (a.s.), dhuna dhe ashpërsia ka filluar të mbizotërojë në jetën tonë. Kur ne përfaqësonim fytyrën e qeshur të Islamit, edhe gratë tona kishin pozitën e zonjave. Edhe sjellja e burrave ndaj tyre, ishte në mënyrën më të bukur dhe më delikate. Për personat me probleme familjare, kishte teqe ku mund të qetësoheshin. Ndërsa për gratë që dhunoheshin kishte krahë të ngrohtë ku mund të strehoheshin. Lidhjet familjare dhe fafësnore, ishin të forta. Atë që rrëzohej kishte kush e ngrinte, atë që humbishte rrugën, kishte kush e udhëzonte. Urdhërimi për punë të mira dhe pengimi nga punët e këqija, ishte mbizotërues.

Parimi ishte altruizmi, jo egoizmi, ishte mëshira, jo dhuna, ishte durimi, jo nxitimi, ishte dua, jo rebelimi, ishte ndërtimi, jo shkatërrimi. Martesa ishte e lehtë, ndërsa zinaja pothuajse e pamundur. Atëherë ekzistonte frika prej divorcit pa shkak, sepse për këtë dridhet Arshi i Allahut. Për rrjedhojë, divorci kërkohej vetëm në kushte shumë ekstreme.

Mirëpo, në shekujt e fundit, në të gjithë botën islame u shfaq perëndimorizimi, imitimi i Evropës, largimi nga të vërtetat e fesë ose, edhe nëse në dukje janë të lidhur me fenë, njerëzit nuk ia kanë haberin shpirtit të vërtetë të fesë. Si rezultat i kësaj, u pakësua dashuria e burrave për gratë e tyre dhe respekti i grave për burrat e tyre.

Televizioni, interneti dhe moda hynë në shtëpi dhe e tjetërsuan, e bënë të huaj, umetin e Muhamedit (a.s.), duke e edukuar atë në një kah negativ. Teknologjia e egërsoi dhe ia shkatërroi shpirtin njeriut. Si rezultat i kësaj, ashtu siç ndodh në perëndim, edhe në shoqërinë myslimane u shfaqën sjellje të inorancës, në formën e përbuzjes, urrejtjes dhe dhunës ndaj gruas.

Sot, njerëzit që ushtrojnë dhunë ndaj gruas, nuk janë njerëz të edukuar me moralin islam të Muhamedit (a.s.). Përkundrazi, ata janë njerëz të bombarduar nga programet negative, telenovelat dhe filmat amoralë, të cilat promovojnë zhveshjen dhe përbuzin vlerat e vërteta familjare.

Ndërkohë, disa oportunistë, tentojnë të na zbatojnë shembullin e Evropës në anë të kundërt, duke u përpjekur të na e tregojnë ilačin si sëmundje dhe duke fajësuar zgjidhjen si problem. Pra, ata po mundohen ta akuzojnë Islamin për mosvlerësim të gruas.

Mirëpo, ja cilat janë të vërtetat:

E shkuara e tyre, e shihte gruan të pavlerë, madje si të mallkuar. Ndërsa sot, për ta, gruaja është objekt i vitrinave të epshit!..

Ndërsa në Islam, vlera që i jepet gruas së mirë, i ngjan një gote kristali...

Atë që hamë e vendosim mbi tavolinë, atë që nuk e hamë e hedhim në plehra

Jemi mësuar të shpenzojmë aq shumë, saqë në shqetësimet më të vogla materiale fillojmë të ankohehi dhe të fajësojmë njëri-tjetrin. Thonë se në vendin tonë ka krizë ekonomike. Në fakt jo! Për mendimin tim, nuk ka!.. Buka, ushqimet e mbetura dhe veshjet e hedhura në plehra... Madje nganjëherë shikojmë edhe mobilje krejt të reja. Ndërsa shpërdorimi i gjërave vetëm se u ka kaluar moda, nuk llogaritet. Nëse ne me të vërtetë kemi krizë, kush dhe sa ndikohet nga kjo? Ja, këtë mund ta shtjellojmë në tre grupe:

1. Njerëzit e grupit të parë janë ata të fokusuarit në shpenzime. Atë që e hanë e vendosin mbi tavolinë, atë që nuk e hanë e hedhin në plehra; ato që i veshin i mbajnë në trup, ato që nuk i veshin i mbajnë në dollap... Këta njerëz e ndjekin hap pas hapi modën dhe janë aq të qetë, sa mund të shpërdorojnë shumë... Mundohen shumë ta bindin veten. Janë mësuar ta bëjnë në çast atë që dëshirojnë. Nuk u bien shumë në sy jetimët dhe të varfrit. Kënaqësia e tyre më e madhe është shitblerja. Këmbëngulin për të blerë çdo gjë me kartat e kreditit në xhep.

Nuk hanë për të jetuar, por jetojnë për të ngrënë. Nuk bëjnë kujdes te harami dhe dyshimi. Njerëz të tillë kanë krizë materiale e shpirtërore dhe ndikohen së tepërmi nga kjo, sepse mania për të jetuar jetë luksoze është bërë shkak për shkatërrimin e shumë familjeve. Prandaj nuk mbetet qetësi në shtëpitë e tyre. Po ranë pak fitimet, nuk dinë si të paguajnë borxhet që i kanë bankës, kështu fillojnë të revoltohen. Më vonë këta njerëz zakonisht falimentojnë.

2. Ndërsa në grupin e dytë janë ata që i shtrijnë këmbët sa kanë jorganin... Këta janë njerëz kursimtarë. Kur kanë, shpenzojnë. Kur nuk kanë, mjaftohen me aq. Ata janë të njëjtë edhe në pasuri, edhe në varfëri. Veprojnë me masa paraprake. Shpenzojnë sipas fitimeve që kanë. Janë gjithmonë në gjendje durimi dhe falënderimi. Në jetën e tyre nuk gjen vend shpërdorimi. E nxjerrin bukën nga guri.

Për të mundësuar riskun, ndjekin çdo rrugë të drejtë e të ligjshme. Janë të vendosur. Te këta njerëz nuk ndikohen shumë rënia e tregtisë dhe kriza ekonomike. Ndoshta një periudhë kohe mund të ndjejnë vështirësi, por në përgjithësi, me pak mundim, e kalojnë. Pra, edhe pse kalojnë shqetësime të vogla, punojnë, mundohen dhe

e riparojnë gjendjen financiare. Ja pra, atij që punon, Allahu i jep...

3. Në grupin e tretë janë njerëzit që shpenzojnë vetëm kur kanë ndonjë nevojë të domosdoshme. Pjesën tjetër të fitimeve e japin për ata që kanë nevojë. Ata pyesin për të varfrit, jetimët dhe nevojtarët. Për vete ndoshta kanë nga një ose dy veshje, ushqim sa për t'u ngopur dhe gjërat që përdorin nuk i ndërrojnë derisa të vjetërohen. Kur nuk kanë, falënderojnë, kur kanë japin për sevap. Për ata nuk ka rëndësi nëse fitojnë shumë apo pak. Shpenzimet personale janë të njëtrajtshme. Ata janë gjithmonë të kënaqur, sepse më shumë se për këtë botë, punojnë për ahiretin. Ja pra, njerëz të tillë nuk ndikohen nga kriza ekonomike. Ata janë miqtë e Allahut, të cilët mundohen vetëm të fitojnë kënaqësinë e Tij.

Nëse në një vend buka hidhet në plehra, në të vërtetë aty nuk ka krizë ekonomike, por shpërdorim. Allahu është Ai që e jep riskun. Allahu i Madhëruar në suren R'ad ajeti 26 thotë:

"Allahu ia shton furnizimin kujt të dojë dhe ia pakëson kujt të dojë. Jobsimtarët i gëzohen jetës së kësaj bote, por jeta e kësaj bote në krahasim me botën tjetër është vetëm kënaqësi kalimtare."

Nëse kemi vështirësi ekonomike, së pari duhet të analizojmë veten. Vallë a kemi falënderuar mjaftueshëm? Falënderimi e shton mirësinë. A kemi bërë sevap apo kemi shpërdoruar? Allahu na i merr nga duart gjërat të cilave nuk ua dimë vlerën dhe i shpërdorojmë. A jemi sjellë zemërgjerë apo koprracë?

Jetimi dhe i varfri kanë të drejta mbi ne. A i kemi mundësuar të ardhurat në rrugë hallall apo është përzier edhe harami? Nuk ka bereqet paraja në të cilën është përzier edhe harami!.. Nëse kemi bërë kujdes në këto çështje, atëherë për këto vështirësi duhet t'i drejtohehi Allahut, duke thënë "Është sprovë e Zotit!.. Ai na i jep, Ai na i merr..."

Allahu na dhëntë të gjithëve risk të mirë, të shumtë dhe hallall. Na bëftë robër që nuk ndikohen nga kriza ekonomike, që mjaftohen me atë që kanë, falënderues dhe që janë të kënaqur nga Allahu! Na ruajtë nga dorëzimi ndaj nefsit!.. Amin!

Duke kaluar nga korridori i VARRIT

...vijon nga numri i kaluar

Në atë çast sytë i shkuan tek guri i një varri. Datat që ishin shkruar mbi varr ishin: 01.02.2000- 10.02.2000). Kjo do të thotë se në atë varr ndodhej një foshnjë dhjetëditëshe, që do të thotë se ai ishte një fëmijë që kishte vdekur sapo kishte lindur. Ai nuk kishte luajtur, nuk kishte qeshur, nuk i kishte njohur prindërit, nuk kishte shijuar bukuritë e kësaj bote. Ndjeu se e kishte zili atë fëmijë që nuk ishte ndotur nga papastërtitë e kësaj bote. Allahu e di më mirë, por me siguri ai fëmijë i vogël do të ishte në një vend shumë të mirë të xhenetit...

Në ato momente mësuesja i tha:

“Shiko, po vjen xhenazja.”

Të gjithë lëvizën nga vendet e tyre dhe u nisën drejt

xhenazes. Fusuni ishte brenda një arkivoli dhe po shkonte në varr.

Amine vuri re që kishte filluar të qante. Çfarë ishin këta lot? A ishin lotët e dhimbjes për shogën e vet që po nisej drejt udhëtimit për në botën e përtejme apo po qante për stuhinë që po jetonte në shpirtin e vet? Nuk mundi t’i jepte një kuptim.

Arkivoli u soll në vendin ku ishte hapur një gropë më përpara. Varri ishte bosh dhe i pastruar. Në atë moment shikimi i Amine shkoi tek një qese e zezë që qëndronte në një cep të varrit. I tregoi mësueses atë qese. Ajo rënkoj dhe tha:

“Në atë qese ndodhen eshtrat e xhaxhait tim... Ai ka vdekur 15 vite më përpara dhe është varrosur këtu.

Kockat që kanë mbetur prej tij janë futur në atë qese. Fusun tashmë do të varroset pranë babait të vet...”

Amina ishte ngrirë. Do të thotë se pas 15 vitesh ajo që mbetet nga ne është vetëm një qese e vogël e mbushur me kocka... Mbase 15 vite më vonë edhe ato do të zhdukeshin dhe nuk do të mbetej asgjë!...

Teksa Aminja po mendonte kështu, njerëzit e tjerë po vazhdonin punët për varrosjen e kufomës. Vëllai i Fusunes dhe xhaxhai i saj ishin futur në varr dhe vendosen aty Fusunin që e mbanin nga koka dhe këmbët pastaj me ndihmën e kushërinjve dolën nga varri. Fusuni në vend të velit të bardhë kishte veshur një qefin të bardhë dhe po qëndronte e vetme në varr. Mbi varr u vendosën dërrasat dhe përsëri xhaxhai me të vëllanë filluan t'i hidhnin dhe përsipër. Në çdo lopatë që hidhej Fusunja largohej më shumë nga kjo botë ndërsa njerëzit e tjerë vazhdonin rrugën e tyre. Tashmë mes tyre ekzistonte një botë e tërë.

Kur u mbyll varri imami me bismilah filloi fjalën e vet:

“Të nderuar pjesëmarrës, kemi ardhur për të përcjellë motrën tonë në udhëtimin e përtëjshëm. Dua t'ju kujtoj juve një hadith. Pejgamberi ynë i nderuar ka thënë: “Një njeri kur vdes sjell me vete tri gjëra tek varri. Këto tri gjëra janë: të afërmit, pasuria dhe punët e tij... Nga këto, të afërmit dhe pasuria kthehen mbrapsht. Me njeriun që ka ndërruar jetë qëndrojnë vetëm punët e mira dhe të këqija që ka bërë në këtë botë.” Siç ka treguar hadithi profetik edhe ne po e lëmë vetëm me punët e saj. Allahu e mëshiroftë dhe e bëftë banore të xhenetit. Amin.”

Sapo mbaroi këto fjalë, filloi të lexonte suren Jasin. Të gjithë e dëgjonin me sy të mbushur me lot.

Amine nuk duroi më dhe u largua pa i thënë askujt asgjë. Pavarësisht njerëzve që mbushnin rrugët asaj i dukej bosh vendi. Asaj i dukej që ata njerëz ishin vetëm dekor i rrugës. Asgjë nuk ia tërhiqte vëmendjen, asnjë vitrinë dyqani asgjë. Ajo po ecte. Nuk po mendonte asgjë... Ajo nuk e përdorte më arsyen, por po ndiqte këmbët e saj. Hipi në një autobus dhe u ndal para shtëpisë pastaj nxori çelësin prej çantës si një refleks. Në momentin që e dëgjoi zhurmën e hapave të saj, e motra i doli përpara... E përqafoi... Amina filloi të qante me ngashërim mbi supin e motrës. Motra e kuptoi këtë gjë dhe nuk foli dhe priti që ajo të qetësohej sado pak. Ajo qau për minuta të tëra. Ata minuta ishin të vlefshëm për vite të tëra. Amina sikur ishte qetësuar pak. U futën brenda. Motra po e mbante nga krah dhe e shoqëroi deri tek dhoma. Aminja u fut në shtrat dhe motra e mbuloi me ngadalë, mbylli perdet dhe u largua nga dhoma. Aminja për një minutë e mendoi veten si brenda një varri dhe bërtiti me sa kishte forcë:

“Motër, mos më lër këtu vetëm!...”

Motra iu afrua dhe ia mbajti duart pastaj u shtri pranë saj. Aminja u qetësua pak dhe e zuri gjumi.

* * *

Kishte kaluar një javë. Aminja mundohej që të kthehej në jetën e saj të përparshme. Përveç maktheve që shikonte çdo natë dhe faktit që nuk dëshironte që të qëndronte vetëm në dhomë dalëngadalë filloi të rikthehej në normalitet. Me çfarë nuk mësohej njeriu...

Mësuesen me të cilën kishte folur në varrim e merrte shpesh në telefon; nganjëherë për ta pyetur për ndonjë gjë e nganjëherë vetëm për t'ia dëgjuar zërin. Biseda me të e ndihmonte shumë Aminin dhe i jepte moral asaj. E merrte në telefon nga mëngjesi deri në darkë dhe mësuesja gjithmonë i përgjigjej me një zë dashamirës:

“Urdhëro Amine...”

Ky zë i ëmbël e gëzonte shumë Aminin dhe e bënte që të fliste me sineritet. Pas bisedës që bënte me mësuesen sikur qetësohej.

Dita e sotme ishte pak më ndryshe. Mësuesja e kishte ftuar Aminin tek shtëpia e vet. Aminja sillej me letërën në të cilën ishte shkruar adresa në dorë derisa e gjeti shtëpinë e mësueses.

Në orën gjashtë të pasdites Aminja i ra derës së mësueses Saxhide.

Saxhidja e hapi derën me një buzëqeshje të ngrohtë. Shtëpia e mësueses ishte e vogël dhe e pastër. Nga korridori kaluan për tek dhoma e ndenjes. Shtëpia e mbushur me lule, libra dhe sixhade të jepte një qetësi të veçantë... Aty nuk kishte asgjë që mund ta lodhte syrin, çdo gjë ishte në harmoni të plotë... Saxhidja i tha:

“E dashur Amine, ti pusho pak këtu. Unë kam pak punë në kuzhinë dhe do të vij menjëherë.”

Aminja mbeti vetëm me mendimet e saj, në këtë dhomë të qetë.

Ajo shëtitte pak nëpër dhomë pastaj shkoi pranë librave. Sa shumë libra që kishte! Në fakt edhe në shtëpinë e saj kishte mjaft libra, por Aminja vuri re që kjo ishte e para shtëpi në të cilën qendra e dhomës nuk ishte televizioni. Në qendër të dhomës ishte biblioteka dhe pranë saj ishte tavolina e punës.

Pak minuta më vonë në dhomë hyri mësuesja Saxhide e cila i vendosi ushqimet mbi tavolinë. E ftoi Aminin në sofër me fjalët:

“Hajde le të hamë diçka sepse kemi kohë të mjaftueshme!...”

Amine ngurroi pak:

“Dua t'ju them diçka por mos u mërzi; stomaku im nuk është i uritur, shpirti im uri ndjen... Ka disa ditë që nuk po arrij të fle. Vdekja e Fusunit më ka tronditur shumë. Shikoj makthe dhe jam shkatërruar plotësisht.”

Mësuesja i tha:

“Problemi yt është edhe problemi im... Do të flasim. Në qoftë se ke dëshirë do të flasim deri në mëngjes, por më përpara le të hamë diçka. Ne nuk duam që ti të sëmuresh, apo jo?”

U ulën në tavolinë. Filluan të flisnin për temat e për-

ditshme. Ngrënia përfundoi. Aminja i ndihmoi mësueses që të mblidhte sofrën. Në momentin që do të uleshin në divan për të folur këndoi ezani.

Mësuesja i kërkoi leje Amines sa të merrte abdest dhe filloi të përgatitej për faljen e namazit. Mori abdest dhe vendosi shaminë. Veshi diçka të gjerë mbi rrobat që mbante në shtëpi, në këtë mënyrë kishte mbuluar edhe krahët.

Aminja po shikonte mënyrën se si ajo falej plot dashuri dhe përkushtim. Nëna, babai edhe motra e Amines ishin njerëz që falnin namaz, por namazi i mësueses sikur ishte diçka krejt ndryshe. Ajo nuk nxitonte. Nuk falej vetëm për ta hequr qafe këtë detyrë fetare, siç bëjnë shumica e njerëzve. Ajo dukej sikur po ta linin mund të falej për orë të tëra. Për një çast i erdhi turp nga vetja. Kishte veshur fundin e saj më të gjatë për këtë vizitë, por edhe atë duhej ta tërhiqte me duar në mënyrë që të ulej deri tek gjuri. Mëngët e bluzës ishin të shkurta, nuk mbante shami. Kur po shikonte rrobat që mbante veshur mësuesja Saxhide iu duk sikur ajo vetë nuk vishte asnjë gjë. U skuq. Shikoi nga mësuesja duke pyetur veten se mos vallë ajo e ka kuptuar se çfarë bluante ajo përbrenda... Shikoi se ajo në këtë moment ishte në një botë krejt tjetër. O Zot, sa gjatë që qëndronte në sexhde... Vallë a nuk mërzhitej fare? Vendosi ta pyeste edhe për këtë gjë, por më përpara kishte pyetje me të rëndësishme.

Mësuesja e nderuar dha selam dhe mbasi tha duatë, shkoi pranë Amines.

“Le t’ia nisim bisedës sonë tashmë... Ke dashur që të flasim ballë për ballë, si duket nuk të kanë mjaftuar bisedat në telefon. Ke bërë shumë mirë që ke ardhur për të më vizituar!..”

“Në fakt më vjen shumë keq që ju shqetësova, por më besoni që sa më shumë të mendoj aq më shumë mbytem nga kjo gjendje. Nuk di çfarë të bëj. Sikur gjithmonë e më shumë po shkoj drejt një rruge pa dalje. Kam shumë pyetje... Sa i gjej përgjigje njëres, më del një pyetje tjetër. Nuk di se çfarë të bëj, kam shumë nevojë që të flas gjatë e gjatë me ju.”

“Si fillim duhet të them që nuk më ke shqetësuar aspak, përkundrazi unë jam shumë e gëzuar nga vizita jote. Uroj që të takohemi sa më shpejt dhe t’i përgjigjemi së bashku pyetjeve të tua. Nganjëherë as dijet e mia nuk mjaftojnë prandaj do të shfletojme librat ose pyesin njerëz të tjerë. Unë do të jem pranë teje derisa të mos kesh asnjë pyetje, asnjë dyshim, mos ki frikë.”

“Gjatë varrimit të Fusunit kam shikuar varrin e një foshnjeje që ishte vetëm 10 ditësh. Pse lindi ky fëmijë? Pse vdiq? Ai jetoi vetëm dhjetë ditë dhe vdiq pa shijuar asgjë të kësaj bote. A nuk është një dhimbje shumë e madhe për prindërit e tij... Duke qenë se erdhi në këtë botë, pse nuk jetoi? Në qoftë se nuk do të jetonte pse erdhi në jetë? Po ne pse kemi ardhur në këtë botë... Çfarë ndryshimi kemi nga ai fëmijë që jetoi vetëm dhjetë ditë? Të gjithë ne do të futemi në atë hapësirë

prej dy metrash, çfarë është kjo jetë në këtë botë? Familja ime është besimtare... Të paktën pretendojnë të jenë të tillë. Ata falen dhe agjërojnë. Ata kërkojnë që edhe unë të falem, por nuk mund ta bëj një gjë të tillë... A nuk është hipokrizi që të bësh diçka kur nuk ke dëshirë, por vetëm sepse të thonë të tjerët? Më besoni, sikur ta ndjeja namazin nuk do ta lija asnjëherë, por nuk jam mësuar me të... Kur ishim në shkollën e mesme, së bashku me disa shoqe falnim namaz. Në atë kohë mësuesit dhe prindërit tanë na ndaluan duke thënë: ‘Të lutem mëso mësimet e shkollës, fito universitetin pastaj fillo të falesh!’ Ne vepruam ashtu siç na thanë, por pasi fituam universitetin nuk kishim më dëshirë që të faleshim. Tani babai ka filluar të më kërcënojë me fjalët: ‘Unë kam shkuar në Haxh dhe ti je vajzë e një haxhileri, prandaj nuk është mirë që të qëndrosh pa shami, sepse bota flet. Nuk ke të drejtë që të na turpërosh ne!.. Do të falesh ose do të bëj kështu, e do të bëj ashtu...’ Në momentin që ata sillen në këtë mënyrë unë largohem më shumë nga feja. Çfarë duhet të bëj? Nga duhet t’ia filloj? Nuk di t’u gjej përgjigje këtyre pyetjeve...”

Sikur mësuesja të mos ia ndërpriste fjalën, Amina do të vazhdonte edhe me shumë gjëra të tjera.

“Amina, unë të kuptoj. Ti je ndikuar shumë nga vdekja e shoqes tënde. Vdekja t’u shfaq në një moment që nuk prisje aspak dhe ajo i erdhi një njeriu që ti nuk e prisje. Kjo ngjarje të bëri që të mendosh për vdekjen dhe jetën dhe nuk mund të mos pranoj se në disa tema ti ke të drejtë.”

Amina e kuptoi se bashkëbiseduesja e kishte kuptuar dhe vazhdoi të fliste pak më e qetë:

“Në cilat tema më jep të drejtë?”

“Si fillim më vjen keq që të afërmit e tu të shtynjë ty që të kryesh detyrat e tua fetare vetëm për të mos prishur imazhin e familjes para njerëzve të tjerë... A të kanë shpjeguar ndonjë gjë në lidhje me Allahun dhe me faktin që adhurimet janë një shenjë falënderimi ndaj Tij?”

“Kush të më flasë? Nëna nuk e ngre kokën nga punën e shtëpisë kurse babai është aq i zënë me punën e vet sa nuk gjen kohë për të folur me ne; edhe sikur të flisnim ato nuk kanë shumë njohuri...”

“Në fakt arsyeja e të gjithë problemeve është injoranca... Ne nuk kemi njohuri të mjaftueshme për fenë tonë të bukur. Në fakt nuk kemi interes për të mësuar për të, nuk pyesim askënd.”

“Kur kam qenë e vogël nëna më ka dërguar në kurse për të mësuar Kuranin... Pas kësaj mësimet e shkollës u shtuan dhe nuk i vazhdova më këto mësimet. Gjatë gjithë jetës sime shkollë kam mësuar shumë për të fituar universitetin.”

“Po ashtu është, ne kemi shumë probleme por problemi ynë i parë është injoranca, kurse i dyti është fakti se ne vendosim këtë botë para ahiretit... Ne i kalojmë ditët e

kësaj jete sikur do të jetonim vetëm në këtë botë por në momentin kur një i afërmi ynë vdes, ne shkatërrohem! sepse vdekja na vjen aq papritur dhe sikur na thotë: 'Unë jam këtu, mos më harroni!..'

Në fakt çdo mysliman duhet të jetë gjithmonë nën hijen e ahiretit. Ai duhet të mendojë gjithmonë që Allahu e shikon në çdo çast dhe se një ditë do të japë llogari për të gjitha këto. Po të jap një shembull: ka disa dyqane që monitorohen nga kamerat e sigurimit dhe punëtorët që e dinë këtë gjë janë të kujdesshëm. Në të njëjtën mënyrë duhet të veprojmë edhe ne, duke menduar që gjatë gjithë kohës jemi në vëzhgim bëjmë më pak gabime. Në qoftë se e kujton, që në fillim të bisedës të kam thënë se në disa pika jam dakord me ty."

"Unë e di që kam të drejtë, sepse askush nuk më ka mësuar asgjë, ndërsa tani të gjithë presin diçka nga unë."

"Padija nuk është justifikim në fenë tonë... Për më tepër, pas moshës së adoleshencës nuk mund të thuash se të tjerët nuk të kanë mësuar gjë, sepse ke mundësi të mësosh vetë. Allahu të ka bërë përgjegjës për veten. Për shembull, në qoftë se ti bën një krim nuk mund të justifikohesh me fjalët: 'Çfarë mund të bëj, askush nuk më ka thënë që kjo është gabim...'. Ti e di që kjo nuk të shpëton ty nga ndëshkimi. Askush nuk thotë që je e falur duke qenë se nuk e dije që veprimi i bërë ishte një gabim. E njëjta gjë ndodh edhe me rregullat e fesë sonë, të gjithë ne jemi përgjegjës për veten tonë. Edhe në qoftë se askush nuk të ka mësuar rregullat fetare, ne e kemi për detyrë që të përdorim mendjen tonë për të ndjekur rrugën e drejtë..."

"Mësuese e dashur, keni të drejtë, por nuk është aspak e lehtë, sepse kemi shumë pengesa. Ne shkojmë në shkollë, kemi shokë dhe shoqe, një pjesë të kohës sonë e zë interneti, televizioni, shëtitjet... A nuk është më e lehtë që të kryejmë detyrat e fesë sonë kur të plakemi? Ne tani jemi të reja dhe kemi shumë dëshira. A nuk thonë gjithmonë që të rinjve u vlon gjaku?!"

"Po mirë Amine, a të jep kush garanci se do të plakësh? Ti ke shembullin e Fusunit që vdiq e re. Po sikur edhe ajo t'i ketë shtyrë të gjitha adhurimet për t'i bërë kur të plakët... Në një rast të tillë çfarë do të bëjë njeriu kur të shikojë Azrailin? A nuk trembet? A ekziston ndonjë njeri i cili të ketë bërë marrëveshje me Azrailin? Nuk ka apo jo?! Prandaj të gjithë ne duhet të jemi gati për momentin kur do të na vijë Azraili. Ne nuk e dimë se kur dhe si do të na vijë vdekja. Ne duhet të jemi në gatishmëri, të jetojmë sikur vdekja do të na vizitojë në çdo çast, sepse me të vërtetë ajo mund të na dalë përpara çdo moment... Ke të drejtë kur thua që në rini njeriu ka qejf të bëjë shumë gjëra;

por duhet të kemi parasysh që kënaqësia dhe sevapet e adhurimeve të bëra në rini janë më të veçanta... Me kalimin e moshës njeriu nuk mund të marrë abdest për të falur namazin ose arrin të marrë abdest, por i dhemb trupi aq shumë, sa nuk mund të falet; në pleqëri dalin gjithmonë probleme të ndryshme fizike. Çdo gjë është më e bukur gjatë pranverës së jetës së një njeriu, kjo gjë është e vërtetë edhe për adhurimet dhe besimin... Pejgamberi ynë i dashur i ka lavdëruar adhurimet që janë bërë në kohë të rinisë, gjithashtu na është thënë që në ahiret do të na pyetet veçanërisht se ku dhe si i kemi kaluar vitet e rinisë. Nga të gjitha këto kuptojmë që rinia është një periudhë shumë e rëndësishme e jetës sonë... Rinia është shumë e shkurtër, në qoftë se nuk e shfrytëzon siç duhet ajo kalon menjëherë..."

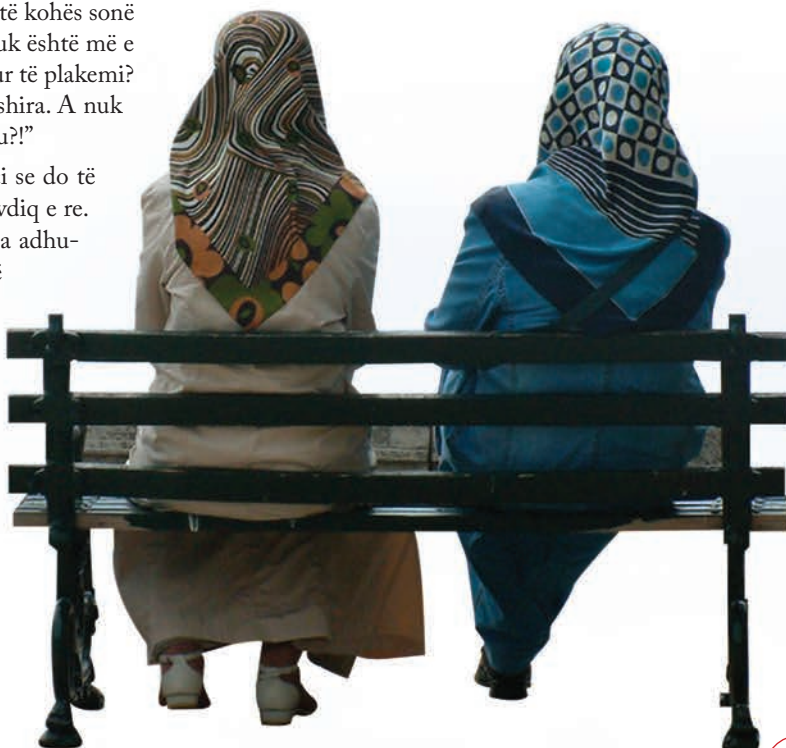
"Mësuese, unë nuk kam dëshirë që t'i kryej adhurimet e mia; pse ta bëj vetëm për t'u dukur... Nuk falet namazi vetëm sepse duan nëna dhe babai... Kur bëj një gjë të tillë ndihem keq, sikur unë të jem e ndarë në sy persona. Një zë brenda meje më thotë: 'O njeri hipokrit! Sikur të mos ishte për prindërit e tu ti nuk do të falje namaz; pse falesh kot atëherë?' Një zë tjetër më thotë: 'Ti nuk do të falesh ndryshe, të paktën falu sepse të detyrojnë nëna dhe babai!' Për më tepër që në fenë tonë nuk ka detyrim, a nuk është ashtu? Atëherë pse prindërit tanë na urdhërojnë që të kryejmë detyrat tona fetare. A nuk mund t'i bëjmë kur ne kemi dëshirë?"

Mësuesja Saxhide buzëqeshi dhe tha:

"Ti pusho pak. Unë po shkoj të të sjell pak çaj, pastaj do t'i jap përgjigje pyetjes tënde."

Mësuesja u ngrit dhe u drejtua për nga kuzhina.

Vazhdon...

“Çelu oj gonxhe se stina pa kalon”

Shehika Kaja Meriç

Jeta është një thesar... Një thesar të cilit pak ia dimë vlerën; Ky thesar është i kufizuar, por ne e përdorim, sikur nuk do të mbarojë kurrë... Një thesar që shkrihet çdo ditë nga pak dhe një ditë do të mbarojë... Ky thesar prej akulli, që e bartim në shpinë, shkrihet çdo sekondë nga pak, deri sa një ditë të mbarojë. E ajo ditë, padyshim, do të vijë e do t'i përplaslet njeriut në fytyrë.

Njeriu lind, jeton dhe vdes. Ai është në një provë të vazhdueshme ndërmjet këtyre tri fjalëve. Një provë hyjnore... Njeriu rilind çdo ditë me një afat të ri. Një afat i është dhënë kur zgjohet në mëngjes. Kur kthehet në mbrëmje në shtëpi i jepet nata si afat. Kur shkon nga një vend në një tjetër, lëviz brenda një afati të caktuar. Allahu i jep gjithmonë afat robit të tij. I jep afat, që të vërejë pakujdesinë e tij dhe të hapë sytë.

Ky afat nuk është si afati që i jep njeriu armikut të tij. Ky afat ka natyrë falëse dhe lind gjithmonë nga mëshira. Në mënyrë që njeriu të zgjohet nga

pakujdesia ku ka rënë dhe të pendohet brenda këtij afati që i është dhënë.

Thesari jetësor është veç një grusht kohë për njeriun. Një grusht kohë me fillim dhe fund të përcaktuar... Njeriut i duken të gjata vitet, kur thotë “me vite”... me dhjetëra vite... Ka vite të tëra para njeriut. Kur vjen në këtë botë, duket sikur nuk do të mbarojnë kurrë. Por duhen pyetur të vjetrit tashmë: “Çfarë kuptove nga kjo jetë? Çfarë ndodhi gjithë këto vite? Ose, çfarë le pas?”

Vallë, cila do të ishte përgjigjja e tyre?

Sa bukur e shpjegon Resulallahu këndvështrimin ndaj botës: “Në këtë botë ji si një i huaj ose si udhëtar.” (Buhariu, Rikak, 3)

Lidhja jonë me botën duhet të jetë si lidhja e mysafirit me shtëpinë e huaj.

Ne duhet të kemi gjithmonë një dashuri për të përtejmen, e cila të na mbajë në gjallë dhe shpirtin tonë të freskët. E përtejmyja: ahireti dhe takimi i

vërtetë, vendi ku jetohet njëkohësisht takimi dhe ndarja. Në qoftë se do të jemi prej të shpëtuarve, ky do të jetë takimi më i bukur për ne. Takimi më i bukur me Zotin tonë të Madhërishëm dhe të Dashurin e tij. Por në qoftë se do të jemi prej atyre që do t'u jepet libri nga ana e majtë, mjerë për ne... Atëherë do të përfjethëmi ndarjen më të hidhur. Ndarje nga nëna, babai, fëmijët, Allahu dhe i Dashuri i Tij...

E përtejmyja dhe llogaria që do të na bëhet atje... Sa të përgatitur jemi për atë llogari? Sa jemi të sigurt? Ndoshta të jemi të sigurt nuk është e mundur, por të paktën, brenda mundësive të një robi, a kemi përgatitur ndonjë gjë? A bën të shkojmë me duar bosh përpara Mëshiruesit? Edhe në qoftë se nuk mund t'i japim dhuratat më të bukura, të paktën a nuk duhet t'i japim me dashuri gjënë më të shtrenjtë për shpirtin tonë?

A bën të shkojmë me duar bosh pranë Mëshiruesit, i Cili na ka dhënë mirësinë e udhëzimit dhe afat për t'iu bindur Atij.

“Erdhëm të mbushur me pendesë, o Zoti ynë! Nuk u bëmë dot robër të denjë, por e kuptojmë pakujdesinë tonë. Ndoshta nuk ditëm të të falënderojmë për mirësitë e Tua, por të turpëruar iu mbështetëm faljes Tënde.”

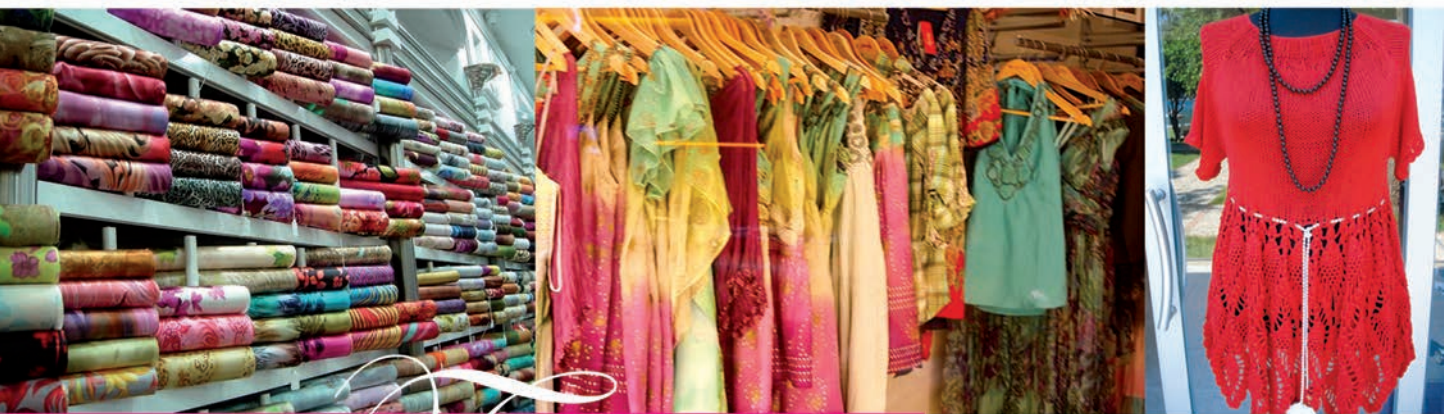
Nuk mund ta ndalim dot as edhe një sekondë të vetme nga vitet që kaluan. Vitet nuk janë një

periudhë kohe e pavlerë, e dhënë për të na mplantur. Ato duhen vlerësuar si një afat i dhënë për t'ua rritur atyre vlerën para Allahut. Fytyra, vetja dhe shpirti jonë duhet të jenë të kthyer nga Ai. Një jetë e cila na bën të themi; “ah!”, një ditë do të ngulet para nesh për të na kërkuar llogari. Përpara se jeta të na pyesë: “Ku më ke harxhuar? Në cilat punë tuajat të shëmtuara më ke përdorur? Drejt cilës rrugë shkove me mua, ku arrite?”, duhet ta përdorim këtë thesar në bazë të kënaqësisë së Allahut. Për të mos thënë: Kaluan vitet me një Ah!...”, për të mos u penduar që tani duhet t'ia dimë vlerën e kësaj dite e këtij çasti.

Sa bukur e thotë Terzi Baba:

*Prej trimave leje të marrim,
Shiko fluturën, shembull të marrim
Eja, në zjarrin e dashurisë të digjemi
Pa thënë 'Ah', Allah të themi.
Ditët e netët nuk ndalen kalojnë,
Thesaret e jetës po mbarojnë.
Shiko, bylbylat po rënkojnë,
Çelu oj gonxhe se stina po kalon.*

Femrat dhe pëlhurat

Nuk e di se në cilën periudhë kohore njerëzit filluan të përdornin pëlhurën, por pëlhura e parë është përdorur për t'u mbuluar. Prandaj mund të themi se shtëpia e parë e njeriut, para se të bëhej me gurë e me dhe, ishte prej pëlhure, sepse rroba është shtëpiza e parë e njeriut.

Ndërsa gjatë kohës u shtuan llojet, u shtuan edhe vendet e përdorimit. Edhe pse tendat për strehim, thasët për transport dhe velat për të përfituar nga era janë bërë nga pëlhura, ajo më shumë është përdorur për veshje.

Në epokën moderne pëlhura është bërë lëndë e parë e sektorit të modës... Me qëllim që “veshja”, e cila është elementi që e ndan njeriun nga krijesat e tjera, të marrë përmasa estetike, ajo është zbukuruar me ngjyra e dekore. Duke marrë forma të ndryshme me gjilpëra e kopsa, pëlhura më shumë u është përshtatur grave...

Nuk dihet si ka qenë gjendja në kohët e mëhershme, por tani duket sikur botëkuptimi njerëzor i veshjes, i është larguar qëllimit fillestar...

Domethënë, kur njeriu shmanget nga qëllimi i ekzistencës së tij, atëherë çdo punë e tij del nga rrjedha..

Nga reklamat mësojmë: *“Është provuar shkencërisht që nxehtësia trupore e grave ndryshon nga ajo e meshkujve...”* Pra gratë ftohen më shumë dhe më shpejt se burrat. Kështu ndërkohë që foshnjat vajza qajnë duke dashur të thonë, *“më vendosni në prush!”*, foshnjat djem qajnë duke dashur të thonë, *“më vendosni për tokë!”*.

Ejani dhe shikoni se si, kur vjen puna te veshja, veprohet krejt në të kundërt. Mentaliteti që mundohet t'i nxjerrë gratë nga kafazi, duket se po e nxjerr punën nga vija.

Çështja nuk është vetëm te mbulesa. Ndoshta jo të gjitha mund të vishen, siç ka urdhëruar feja. Fundja, feja është një propozim dhe është zgjedhja e njeriut, nëse do t'i dorëzohet asaj apo jo. Por mënyra e të veshurit, duke pakësuar pa masë përdorimin e pëlhurës, bëhet shkak për të injoruar personalitetin e femrës, mendimin dhe aftësitë e saj.

Tashmë zonjat, të cilat nuk mund ta pranojnë se nuk janë më të reja, për fat të keq ndjejnë vështirësi në veshje, për shkak të zakonit që kanë marrë përgjatë viteve. Sa keq që nuk mund të durojnë edhe aq pëlthurë sa t'ua mbulojë defektet e moshës!.. Nxjerrin pretekst menopauzën dhe të nxehtin... Nuk munden në asnjë mënyrë të mbulohen. Domethënë, forca që e ndryshon mënyrën e të veshurit, e cila përvetësohet që nga fëmijëria, është një zakon.

Përveç të rriturve që veprojnë me vullnetin e tyre, për të ardhur keq është gjendja e vajzave. Në fushën e veshjeve, më të shkurtrat, më të ngushtat dhe më të hapurat janë ato të vajzave. Për shembull, te veshjet e djemve nuk mund të rastisëh në "bluzë me rripa" (lavdi Zotit)!.. përsëri, veshjet për djem, si pantallonat e shkurtra dhe tutat, janë të paktën nën gju, të bollshme dhe të rehatshme.

Të shkretat, vajzat e vogla me fundet e tyre të shkurtra e me bluzat sipër belit, mundohen të hipin në kolovajza e rrëshqitëse. Por në asnjë mënyrë nuk mund të thonë:

"Mami, të paktën bluzat t'i kem me mëngë të shkurtra, të paktën fundet të m'i mbulojnë gjunjtë!.. Më besoni, nuk vdes nga vapa. Nëse do të vdisje me kaq rroba, do të kishin vdekur shoqet e mia.

A ju tmerron varrosja për së gjalli?! Vajzat të cilat jetojnë duke iu kërcënuar jeta... dhe nënat, madje dhe nënat e mbuluara, si mund t'i shëtisin mes syve keqdashës vajzat e tyre të pafajshme,

që i kanë amanet, të veshura (të zhveshura) në këtë mënyrë?!

Tashmë për gratë veshja duket aq e rëndomtë dhe e pranuar. Shihni çdo telenovelë apo film. Stina nuk ka rëndësi. Ndërkohë që burrat janë të veshur deri në grykë me këmishë me kopsa, me kravatën të shtrënguar mirë që ta mbajë kopsën akoma më të ngjeshur dhe me xhakëtë, mundësisht me astar dhe supe sfungjeri, gratë vishen me një pëlthurë të vetme, e cila nuk mbulon as supet... Sikur gratë kishin më shumë ftohtë?!

Ç'duhet të themi për veshjen e nuses?! Të gjitha nusët; të gjata e të shkurtra, të shëndosha e të dobëta, të pasura e të varfra, janë të detyruara të veshin vello dekolte? Ç'pranim i humbur ky në mendjet e njerëzve! Kur dhëndurët vishen mirë në çdo stinë, pse kjo vështirësi për nusët? Vetëm që ato të duken bukur? Kush dhe si i bind gratë se me veshje të hapura duken më bukur?

Mbulesa është një nevojë për çdo femër. Gratë i pëlqejnë pëlthurat. Paja e të gjitha vajzave është e mbushur me mbulesa. Dantellat, mbulesat e tavolinës, mbulesat e krevatit janë thelbësore në sëndukun e pajës. Ato e privojnë edhe veten (por nuk privohen nga mbulesat), çdo gjë që u prek dora dëshirojnë ta zbukurojnë me mbulesa dhe sendeve dëshirojnë t'u japin thellësi, kuptim dhe vlerë me to., sepse mbulesa është kuptim. Të mbuluarit është kuptim; mbulesa i jep kuptim gruas dhe jetës. Mbulesa është e bukur dhe një zgjedhje e bukur. Sidomos për femrat...

Ushqimet që forcojnë kujtesën

Që prej krijimit, njeriu zotëron organe aq të përkryera, sa që secili e kryen funksionin e tij pa asnjë ndërprerje. Funksioni i organizmit tonë udhëhiqet në bazë të ajrit, ujit, ushqimeve dhe pijeve që konsumojmë. Disa prej nesh, duke e konsideruar trupin si një amanet, ushqehen me kujdes, ndërsa disa të tjerë hanë çfarë t'u dalë përpara...

Studimet e bëra tregojnë se ushqimet që konsumojmë, ndikojnë direkt në punën e trurit. Në këtë mënyrë, janë zbuluar dhe ushqimet që qëndrojnë pas humbjes së kujtesës ose harresës. Në jetën e përditshme e kemi bërë zakon të hamë çokollata ose ëmbëlsira. Ndërsa para provimeve apo nëse do të na duhet të qëndrojmë zgjuar deri vonë, pimë një filxhan kafe. Në këtë mënyrë, mendojmë se do të shtojmë energjinë dhe dinamikën e trurit.

Truri është organi më i rëndësishëm i sistemit tonë nervor, është si një dirigjent. Pësia e trurit është 2-3% e peshës sonë trupore. Por ai harxhon rreth 30% të nevojës sonë ditore energjike prej rreth 2000-5000 kalori. Në sajë të kësaj energjie, me anë të nervave mundësohet transmetimi i informacioneve nga njëra qelizë tek tjetra. Kjo realizohet me sekretimin e disa lëndëve kimike, të quajtura "neurotransmetues nervor".

Në trup ndodhen me miliarda qeliza nervore. Nëpërmjet këtyre lëndëve kimike, truri ynë u dërgon qelizave mesazhe në lidhje me trupin, ndjenjat dhe sjelljet tona. Patjetër që për të kryer këto detyra të vështira, truri ka nevojë për lëndë ushqyese. Lëndët ushqyese të ushqimeve që hamë, para se të shpërndahen nëpër trup me anë të gjakut, së pari shkojnë në tru. Një barrierë e quajtur "barriera e trurit", i kontrollon të gjitha lëndët ushqyese që hyjnë në tru dhe i zgjedh ato që janë të dobishme për të. Ato që mbesin i dërgon me anë të gjakut në anë të tjera të trupit.

Duke u nisur nga kjo veti përzgjedhëse e trurit, janë bërë disa studime. Këto studime kanë vërtetuar se disa ushqime e rrisin performancën e trurit, e mbështesin punën e tij, janë të dobishme për kujtesën si dhe luftojnë harresën. Së fundmi, disa studime kanë vërtetuar që përveç llojit të ushqimit, edhe sasia e cilësia e tyre ndikon në performancën e trurit.

Dihet që ilaçet qetësuese, ilaçet kundër dhimbjeve, kundër alergjisë, duhani, alkooli, ushqimet e përpunuara dhe të rafinuara si dhe ambientet pa oksigjen (të paajrosura) e dobësojnë kujtesën. Ndërsa ushqimet e yndyrshme ose të rënda bëjnë që gjaku të tërhiqet nga truri e të drejtohet nga sistemi tretës, duke shkaktuar kështu lodhje, përgjumje dhe rënie të potencialit mendor. Veçanërisht është zbuluar që sheqeri, aq i pëlqyer nga fëmijët, koka kola dhe patinat shkaktojnë harresë.

Skleroza, që po përhapet më shpejtësi në ditët tona, ka si simptomë kryesore harresën. Dihet që konsumimi i përditshëm i ushqimeve që përmbajnë “kolinë”, në sasi të mjaftueshme, është i dobishëm kundër kësaj sëmundjeje. Për të parandaluar harresën, që fillon në moshë të re, duhet të konsumojmë këto ushqime që përmbajnë kolinë: perimet si lakra, lulëlakra dhe fasulet, soja, qumështi, e verdha e vezës, peshku dhe të përbrendshmet e kafshëve.

Një aminoacid i quajtur “trozinë”, që ndodhet tek ushqimet e pasura me proteina, ndihmon në të menduarit shpejt, në të qenit energjik dhe rrit performancën. Për këtë arsye, duhet që ditën ta fillojmë me shumë proteina, duke ngrënë në mëngjes vezë, qumësht, djathë... etj. Gjithashtu, nuk duhet të harrojmë se ushqime që përmbajnë karbohidrate (sheqerna), si: drithërat, arra, lajthia, bajamet, frutat e thata, bishtajoret etj., janë burim energjie për trurin. Po ashtu edhe frutat si: kajsitë e thata, fiku, rrushi, pekmezi, të cilat përmbajnë glukozë, forcojnë kujtesën dhe janë burime energjie për trurin.

Vitaminat dhe mineralet kanë rol të konsiderueshëm në zhvillimin dhe funksionimin normal të trurit. Vitaminat e grupit B (bishtajoret, mishi i kuq, qumështi dhe produktet e tij, peshku, pula, perimet jeshile, veza, banania, pjepri), largojnë lodhjen e trurit dhe forcojnë kujtesën.

Ushqimet e pasura me vitamina C (agrumet, kivi, domatet, patatet, lulështrydhet, speci jeshil, brokoli...), janë të rëndësishme, veçanërisht për funksionimin normal të trurit dhe kjo në sajë të vetive antioksiduese të tyre. Të njëjtin funksion e kryejnë edhe ushqimet e pasura me vitaminë E, si: vajrat bimore, kikiriku, fara e lulediellit, gruri.

Si mund ta forcojmë kujtesën?

Një studim i bërë në Madrid në vitin 1997 ka treguar që aftësia e lartë për të mbajtur mend ka lidhje

të drejtpërdrejt me të ushqyerit me fruta-perime dhe me ushqime të pasura me fibra. Këshillohet që frutat me në krye kumbullën e zezë, spinaqin, portokallin dhe lulështrydhen të konsumohen shpesh.

Ekspertët kanë përcaktuar 10 ushqime që ndikojnë në zhvillimin e trurit:

Patatja: duke e rritur në mënyrë konstante sheqerin në gjak, ndihmon që truri të punojë në mënyrë më efikase.

Lulështrydhja: lënda “fisetinë” që përmban, zvogëlon humbjen e kujtesës dhe vonon sklerozën.

Çokollata e zezë/bitter (pa qumësht): me magnezin dhe antioksidantët që përmban, mbart oksigjen për në tru, duke siguruar funksionimin më aktiv të tij.

Lëngu i rrushit: duke shtuar sekretimin e dopaminës, zhvillon aftësinë për të zgjidhur problemet.

Kosi: lënda “tirozinë” që përmban kosi, forcon kujtesën.

Fasulja: ngaqë përmban edhe fibra edhe proteina rrit inteligjencën, veçanërisht te fëmijët.

Salmon: vajrat Omega-3 që ndodhen te peshku salmon mbrojnë trurin dhe forcojnë kujtesën.

Perimet e kuqe dhe portokalli: vetitë antioksiduese të domateve, specit të kuq dhe karrotës sigurojnë një tru më të shëndetshëm.

Mishi i kuq payndyrë: meqë është një depo e hekurit është shumë i dobishëm për zhvillimin e trurit.

Agrumet: ngaqë janë një burim vitaminash B dhe rregullojnë sheqerin në gjak, janë të rëndësishme për funksionimin normal të trurit.

Nën dritën e këtyre dijeve duhet të rishikojmë regjimin tonë të të ngrënit dhe të pirit, në mënyrë që ta forcojmë kujtesën. Duhet të kemi parasysh, ta bëjmë zakon pirjen e çajit jeshil dhe ta shtojmë “miqësinë” tonë me frutat, perimet dhe ushqimet që përmbajnë fibra.

Çfarë duhet të kemi parasysh kur blejmë dhe gatuajmë mish?

Ajo që duhet të kemi parasysh kur blejmë a gatuajmë mish, nuk ka të bëjë edhe aq me gatimin në veçanti, por me njohjen e anatomisë së kafshës dhe cilësitë e veçanta që pjesë të ndryshme të kafshës kanë.

- Pjesa e fortë e mishit të qafës, këmbëve dhe krahëve është e përshtatshme për t'u grirë, ndërsa pjesa e gjoksit dhe e kërcinjve vlen më shumë për t'u zier, kurse mishi i butë i shpinës është i mirë për t'u pjekur në zgarë.

- Në përgjithësi, vetitë ushqyese të mishit ndryshojnë në bazë të llojit të kafshës, moshës, ushqyerjes dhe mirëqenies së saj. Kështu, mishi i një kafshe të re, të mirëusqyer dhe të shëndetshme është më i mirë se mishi i një kafshe të plakur, të dobët dhe të sëmurë.

- Kur mishi gatuhet i freskët, nuk është i shijshëm dhe i butë. Për këtë arsye, pasi të pritët kafsha, mishi i saj duhet të lihet për pak kohë mënjane.

- Kur blejmë mish, duhet të kemi kujdes që mishi të ketë një ngjyrë të kuqe të ndezur, t'i ketë indet e holla, t'i duken indet e dhjamt dhe të ketë një aromë të këndshme.

- Sa më shumë që të plakët kafsha aq më shumë zverdhët ngjyra e dhjamt. Dhjami duhet të jetë i bardhë dhe kompakt, kur e prek.

- Kur duam ta shkrijmë për shpejt mishin e ngrirë, mjafton ta fusim në një enë me ujë të ftohtë dhe kripë.

- Mishin që e nxjerrim nga ngrica, duhet ta lëmë të shkrihet në katin e parë të frigoriferit, sepse mishi që shkrihet në një ambient të nxehtë, humbet proteinat. Në qoftë se mishi i shkrihet ngrihet përsëri, humbet vitaminat dhe lehtësohet riprodhimi i mikroorganizmave të dëmshme.

- Në qoftë se duam të përdorim një pjesë të mishit të grirë, nuk duhet ta shkrijmë të gjithin, por presim me thikë vetëm pjesën që na duhet dhe pjesën tjetër e fusim përsëri në frigorifer.

- Është më mirë që mishin ose mishin e grirë ta ndajmë më përpara në sasi të mjaftueshme për një përdorim, sepse i gjithë mishi nuk do të shkrihet njëherësh dhe nuk do të humbiste proteina gjatë ringrirjes.

- Në qoftë se mishi i ngrirë është në copa të vogla, mund të skuqet pa pritur që të shkrihet.

- Në qoftë se mishin që do të gatuajmë e nxjerrim më përpara nga frigoriferi, ai do të bëhet më i shijshëm dhe më i butë.

- Kur duam ta ziejmë mishin, po ta vendosim menjëherë në ujë të ftohtë, të gjitha vlerat ushqyese të tij do të kalojnë në ujë. Për ta parandaluar këtë, duhet ta hedhim mishin në ujë të vluar. Në këtë mënyrë, pjesa e sipërme e mishit formon një cipë, e cila ndalon kalimin e lëndëve ushqyese të mishit në ujë. Kështu, shija e mishit do të jetë më e mirë dhe lëngu i tij i papërzier.

- Në qoftë se duam të përftojme lëng mishin me aromë të mirë, duhet ta ziejmë atë në ujë të ftohtë. Kur duam të përftojme lëng mishin, në fillim duhet ta vlojmë mishin në zjarr të fuqishëm dhe t'ia heqim shkumën, që formon. Pastaj e vlojmë në zjarr të ulët, në mënyrë që shija e mishit t'i kalojë ujit.

- Kur ziejmë mish ose pulë, ndihet një erë e rëndë. Për të ndaluar këtë, duhet të hedhim një qepë të qëruar në tenxhere.

- Lëngun e mishit që ua hedhim gjellëve për t'i lezetuar, duhet ta përgatisim brenda dite. Lëngu i mishit që vlohet disa herë, e humbet shijen e tij.

- Mishi që është shumë i fortë, mund të marinohet mirë me karbonat, të lihet pak ashtu, pastaj të gatuhet.

- Për të zbutur biftekët, më parë i marinojmë me uthull dhe vaj ulliri, pastaj i lëmë pak në një përzierje uji dhe uthulle.

- Për të zbutur mishin që duam të ziejmë, mund t'i hedhim ujë pak lëng limoni ose uthull. Në qoftë se duam të dalë i butë mishi i skuqur, duhet ta lëmë për një natë në një përzierje uthulle dhe vaji ulliri.

- Mishin që duam ta gatuajmë, po ta marinojmë një natë përpara me vaj ulliri, erëza dhe uthull ose kos, bëhet më i butë dhe më i shijshëm.

- Në qoftë se mishin e lëmë për shumë kohë në përzierjen me të cilën e marinojmë, ai mund të shpërbëhet.

- Në qoftë se duam ta servirim edhe përzierjen me të cilën kemi marinuar mishin, duhet më përpara ta ziejmë për rreth 5 minuta, në mënyrë që të vdesin mikrobet që mund të kenë mbetur nga mishi i gjallë.

- Copat që ngjiten pas tenxheres kur skuqim mishin, duhet të hidhen përsëri në tenxhere, sepse përmbajnë shumë aromë.

- Mishi që zihet për një kohë të gjatë në temperaturë të lartë, fillon të nxihet dhe në të fillojnë të formohen substanca të dëmshme. Për këtë arsye, mishi duhet të gatuhet në temperaturë mesatare dhe me kapak të mbyllur.

- Në qoftë se doni t'u servirni mysafirëve tuaj mish me ndonjë lloj salce, duhet ta përgatisni një ditë më përpara, sepse ushqimet me salca janë më të shijshëm, kur nxehen më vonë.

- Në qoftë se duam që ushqimet e përgatitura me mish të kuq të jenë të shijshme, mishit mund t'i hedhim pak rozmarinë sipër si dhe pjesët e kockave t'i lyejmë me pak hudhër.

- Gjellërave me mish të kuq duhet t'u hedhim kripën, pasi të zihen mirë, ndërsa atyre me mish të bardhë, kripën ua hedhim pak para se të zihen, në këtë mënyrë, mishi nuk forcohet.

- Po t'i hedhim një lugë çaji karbonat, miellit që përdorim për të skuqur mëlçitë, ato do të dalin më të buta.

- Për të dalë i butë mishi që pjekim në zgarë, nuk duhet të presim që të piqet krejt nga njëra anë. Sapo të zverdhët pak njëra anë dhe të fillojë të lëshojë lëngun e saj, duhet ta kthejmë nga ana tjetër. Pasi të piqet kjo anë, e kthejmë dhe pjekim anën e parë.

- Kur servirim mishin e zgarës, po t'i vendosim pak gjalpë sipër, ai fiton një shije të veçantë.

- Mishi i kafshëve të gjahut mund të këtë një erë të rëndë. Për ta larguar këtë, duhet t'i marinojmë me pak miell dhe ta lëmë aty për rreth një gjysmë ore. Çfarëdo lloj mishi qoftë më parë, duhet

ta ziejmë. Pastaj vendosim rreth mishit lëng qepe, specia, erëza (sipas dëshirës) dhe kripë. Së fundmi, përziejmë një të kuq veze me kos dhe e lyejmë me të, e vendosim në një tepsi të vajosur dhe e fusim në furrë.

- Po t'i shtojmë gjellës me mish një gjysmë gote ujë, ku kemi hedhur tre lugë çaj dhe një gjysmë lugë çaji sheqer, gjella do të bëhet më e shijshme.

- Në qoftë se kemi dyshime se mos mishi është prishur, i ngulim një shtizë mishit dhe në qoftë se shtiza ka një erë të çuditshme, kjo do të thotë që mishi është prishur.

- Në qoftë se presim për 15 minuta pasi është pjekur rotoja, do të kemi një shije më të mirë dhe do të pritët më kollaj.

- Për të shmangur tharjen e mishit gjatë pjekjes në furrë, mund të vendosim një enë me ujë në një qoshe të përshtatshme të furrës.

- Mishin që është në copa të vogla, po ta shplajmë me ujë para gatimit, do të bëhet më i butë edhe në qoftë se e skuqim, edhe në qoftë se e bëjmë në zgarë.

- Kur e gatuajmë në zgarë, yndyra e mishit bie në zjarr dhe kapet flakë. Për të shmangur këtë mund t'i hedhim kripë zjarrit.

- Për të ndaluar ngjitjen e mishit në zgarë, mund ta lyejmë zgarën me qepë dhe vetë zgarën ta nxehim mirë.

- Po t'i hedhim përbërjes së qofteve pak vaj, qoftet dalin më të buta, po kështu, po t'u shtojmë një të kuq veze, një thalb hudhër, borzilok dhe kërpudha të grira hollë, ato dalin më të shijshme.

- Ata që pëlqejnë qoftet e forta, mund t'i grijnë përbërjes së tyre pak djathë kaçkavall.

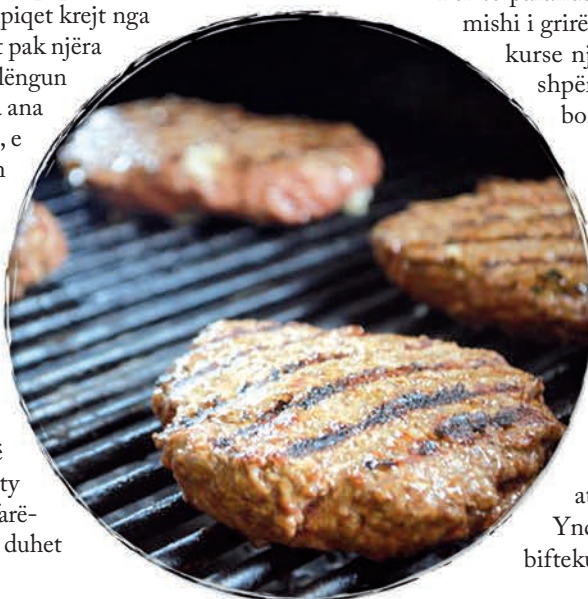
- Kur duam t'i bëjmë qoftet në zgarë, duhet t'i bëjmë pak të mëdha, në mënyrë që të mos bien nga zgara si dhe të mos thahen nga humbja e vajit.

- Qoftet e përgatitura me 80% mish lope dhe 20% mish qengji dalin më të shijshme.

- Për të parandaluar shpërbërjen e qofteve, mishi i grirë duhet të grihet pak i trashë, kurse një element tjetër që ndalon shpërbërjen e qofteve është karbonati.

- Tuli i bukës duhet të përdoret në sasi të vogël te qoftet, sepse u prish atyre shijen si dhe bëhet shkak për shpërbërjen e tyre.

- Sa më i yndyrshëm të jetë mishi, aq më të buta dalin qoftet. Nuk keni pse të shqetësoheni për kaloritë, sepse mishi piqet në yndyrën e vet, duke e lëshuar atë, çka i pakëson atij kaloritë. Yndyra në formë shiriti përreth biftekut, ia shton atij hijeshinë.

*Për të
jetuar
gjatë*

Lëng frutash

Allahu i Madhëruar i gostit për çdo stinë robërit e Tij me fruta shumëngjyreshe, shije, aroma dhe forma të ndryshme. Kështu që çdo vit, në bazë të nevojave të organizmit tonë, rriten nëpër ara fruta të larmi-shme. Kështu ne përfitojmë, duke i ngrënë ose duke pirë lëngjet e tyre. Po të përpunohen në mënyrë të shëndetshme, lëngjet e frutave mund të konsumohen edhe në kohën, kur frutat nuk janë në treg. Në këtë shkrim do të mundohem të trajtoj vetitë e lëngjeve të frutave në shumë drejtime.

Disa përkufizime në lidhje me lëngun e frutave

Frutat, të ruajtura në temperatura të freskëta, të shëndetshme dhe të pjekura siç duhet, janë lënda e parë për prodhimin e lëngjeve të tyre. Në përbërjen e frutave, në përgjithësi ndodhen këta përbërës:

- 1-Sheqeret e frutave: glukozë, fruktozë dhe sakarozë.
- 2-Acidet organike: acidi citrik, acidi malik, acidi tartarik.
- 3-Përbërësit e azotuar
- 4-Prej fenoleve, tanenët.

5-Vitaminat: C dhe B

6-Mineralet: kalium, kalcium dhe magnezium.

7-Lëndët aromatizuese

Pure frutash ose tuli i frutave: janë prodhime të përfutuara nga shtrydhja (grirja) e frutave të qëruara ose jo, pa e ndarë tulin nga lëngu që ai lëshon. Nuk janë të fermentuara, por mund të fermentohen.

Lëngu i frutave:

1. Ky është lëngu i përftuar nga frutat, një prodhim që përftohet në mënyrë mekanike nga fruti dhe ruan shijen, aromën dhe ngjyrën e tij. Ky lëng nuk është i fermentuar, por mund të fermentohet.

2. Lëngu që përftohet nga koncentrat i frutave duhet përkufizuar si lëng frutash i koncentruar. Lëngu i koncentruar i frutave përftohet duke larguar fizikisht një pjesë të ujit natyral të lëngut të frutit. Gjatë këtij procesi, megjithëse pak, ndodh një humbje vitaminash dhe arome.

Lëngut të frutave që përftohet nga ky koncentrat, i shtohen lëndë aromatizuese të përshtatshme dhe ujë i pijshëm.

Nektari i frutave: është një produkt që përftohet duke i shtuar ujë dhe sheqer puresë së frutave ose lëngut të tyre të koncentruar. Ky produkt nuk është i fermentuar. Pureve të frutave që kanë normë të ulët aciditeti, mund t'u shtohet edhe acid, në sasi të lejuar.

Pijet me fruta, sherbeti i frutave: përftohet me shtimin e ujit, sheqerit, acideve dhe aditivëve të lejuar, lëngut të frutave, puresë ose koncentratit të frutave. Përqindja e frutave në të është 3-25%.

Shurup frutash: përftohet duke i hedhur sheqer lëngut të frutave, puresë ose koncentratit të frutave dhe e ka shkallën briks të paktën 60.

Shkalla briks: matet me anë të refraktometrit dhe tregon masën në përqindje të lëndëve të ngurta të tretshme në pije.

Mushti i frutave: është një produkt i përgatitur nga lëngu i frutave, pak i fermentuar.

Koktej lëngu frutash: është një produkt i përgatitur nga përzjerja e shumë lëngjeve të frutave të të njëjtit grup.

Sa përqind fruta ka në lëngjet e frutave?

EMRI	PËRQINDJA E FRUTIT
Lëng frutash	100%
Nektar frutash	25-99%
Pije me fruta	20-24%
Pije aromatike	0-9%
Esencë pluhur	0%

Dobitë e lëngjeve të frutave

Për një trup të shëndetshëm specialistët këshillojnë të konsumohen sa më shumë lëngje frutash që përmbajnë më shumë vitaminat A, C, E dhe antioksidantë. Mirëpo, çfarë dobie kanë lëngjet e ndryshme të frutave?

Lëngu i portokallit: duke forcuar sistemin imunitar, na mbron nga gripit dhe ftohja. Zbut kollën në sajë të vitaminës C dhe acidit folik që përmban. Ndërsa, në sajë të antioksidantit bioflavinë, që përmban, forcon kapilarët dhe parandalon dëmtimin e zemrës. Edhe kaliumi që përmban, ndihmon në balancimin e tensionit dhe zbukuron lëkurën.

Lëngu i shegës: duke balancuar sheqerin dhe kolesterolin ruan mirëqenien e zemrës. Pengon zhvillimin e qelizave kanceroze. Ndihmon në parandalimin e diareisë dhe pastron zorrët. Ka dhe veti diuretike (shkarkuese) dhe hematopoetike (gjak-formuese).

Lëngu i vishnjës: vishnja përmban vitaminë A dhe kalium dhe është një armë e fortë kundër sëmundjeve që shfaqen me temperaturë. Ndihmon stomakun dhe mëlçinë të punojë rregullisht, duke pastruar aciditetin e gjakut dhe duke nxjerrë përjashta ujin e panevojshëm. Ka dhe veti diuretike.

Lëngu i kajsisë: ka veti të forcojë sistemin imunitar, gjakformuese dhe veti qetësuese, në sajë të vitaminave A, E, B3 dhe mineraleve si: kalcium, magnez, kalium dhe fosfor. Me sasinë e kalciumit dhe magnezit që përmban, parandalon shkrirjen e kockave. Ndihmon dhe në parandalimin e kancerit të mushkërive, sëmundjeve të zemrës dhe kataraktit, në sajë të betakarotenit që përmban.

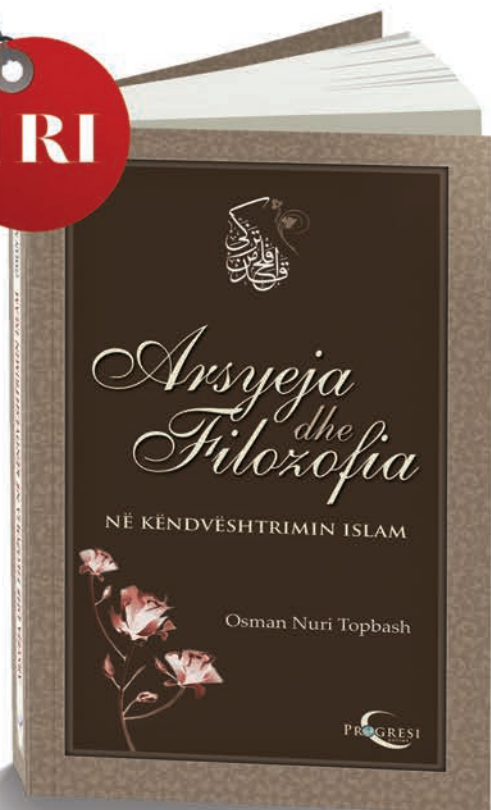
Lëngu i mollës: molla përmban vitaminat B3 dhe E, kalium dhe shumë pektinë, të cilat forcojnë sistemin mbrojtës. Meqë mban nën kontroll sheqerin në gjak, është e mirë edhe për dhimbjen e kokës. Gjithashtu lëngu i mollës pastron veshkat dhe ul kolesterolin. Përveç këtyre, është si një antidot për sëmundje si reumatizma dhe problemet e stomakut. Lëngu i mollës zvogëlon rrezikun e kancerit të mushkërive dhe pengon rritjen e tensionit.

Lëngu i pjeshkës: pjeshka përmban vitaminat A, B3 dhe C si dhe acid folik, betakaroten dhe kalium, të cilat e bëjnë trupin më rezistent ndaj gripit. Ka veti antioksiduese. Ai është i mirë për sistemin nervor dhe largon pagjumësinë. Rregullon punën e veshkave dhe tëmthit.

Lëngu i rrushit: përmban shumë vitamina A dhe C, minerale si dhe hekur e kalium. Vetitë e tij antioksiduese pengojnë plakjen e lëkurës. Ky lëng është i mirë për dhimbjet e reumatizmës, rregullon punën e zemrës si edhe largon lodhjen fizike dhe psikike.

Arsyeja dhe Filozofia

IRI

Një notar profesionist mund të notojë në ujëra të thella pa frikë, duke shijuar në këtë mënyrë bukuritë nënujore. Nuk ka asnjë problem për një besimtar cilësor, i cili ka njohuri të mjaftueshme rreth fesë së tij, të shëtisë nëpër kulturat e popujve të tjerë. Problem është të notosh në ujëra të thella pa ditur not. E rrezikshme është të përballesh me kulturat, botëkuptimet dhe rrymat e tjera filozofike, pa pasur njohuritë e duhura rreth Islamit. Në këtë rast ekziston rreziku për të mbetur nën ndikimin e tyre.

Një tjetër problem që ka sjellë filozofia, është përpjekja e disa pseudofilozofëve dashamirë dhe admirues të filozofisë perëndimore, për ta bazuar mendimin islam mbi themele filozofike. Kjo është një përpjekje tinëzare për të vendosur arsyen mbi shpalljen hyjnore.

TË
RINJ

